

www.musavat.com

MUSAVAT

Xəbər
Azərbaycan
yollarında
11 iyul
fəlakəti:
bir gündə
9 ölü!
yazısı səh.6-da

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 13 iyul 2016-cı il Çərşənbə № 150 (6471) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

Bakıdakı Qarabağ danışıqlarında
sirli və nikbin detallar

Sergey Lavrov

Azərbaycan və Rusiya tərəfinin razı qaldığı nəticə Ermənistanda narahatlıq yaradıb; **ekspert:** "Hələlik bir şey aydındır ki..."

yazısı səh.5-də

Prezidentdən oliqarxlara
xəbərdarlıq: "Adlar var..."

yazısı səh.4-də

İlhamənin oğulluğuna yeni ittihamlar

yazısı səh.6-də

Yeni silahımız hədəfi 99 faiz məhv edir

yazısı səh.9-də

Eldar Mahmudovun
"vurulmasının" 9 ayı

yazısı səh.6-də

İqtisadçı ekspertlərdən yeni
inflasiya xəbərdarlığı

yazısı səh.12-də

Bakı küləyi ölkə turizminə
qənim kəsilib

yazısı səh.13-də

Konturlar niyə baha satılır?

yazısı səh.12-də

Şəhidə hörmətsizlik, Tolik
və icra başçısı davası

yazısı səh.11-də

Neft Fondunun icraçı direktoru
pullarımıza görə narahat deyil

yazısı səh.15-də

Qubad İbadoğlu:

"Əvvəlki formatda
devalvasiya olmayacaq"

yazısı səh.7-də

Rusiya prezidentinin səfərinə dair yeni bilgiler

PUTİN BAKIYA ƏLİDOLU GƏLİR - DÜŞMƏN BAĞRINI ÇATLADAN ANONS

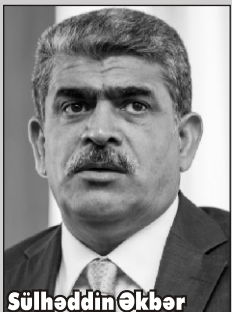
Kremlin Azərbaycanla yeni silah müqavilələri imzalamağa hazırlaşması Ermənistanda təlaş artırıb; Rusiya ilə Qərbdə arasında vurnuxan işğalçı ölkə Bakının yeni müharibə hazırlığından bərk narahatdır...

yazısı səh.9-də

Varlılarımız pullarını Türkiyəyə daşıyır - səbəb...

Son beş ayda bu ölkəyə Azərbaycandan 4 milyon 126 min lirə yatırılıb; **Saleh Məmmədov:** "Kapitalların sahibləri oliqarxlar deyil" yazısı səh.4-də

Süleyhəddin Əkbər

Sabiq MTN
zabitindən
İŞİD təhlükəsi
ilə bağlı ilginç
açıqlamalar

yazısı səh.8-də

Şəfaq Novruzova

Xalq
artistinin
qızından
utandıran
sözlər

yazısı səh.3-də

"Şakro kürd"
azərbaycanlı
qıza görə
həbs edildi -
təfəsilat

yazısı səh.10-də

Banklar vasitəsilə pul köçürmələri nəzarətə götürülür

Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası (MBNP) Azərbaycan əyalətindəki bütün kommersiya banklarına müraciət edib. Bu barədə "Report"a bank dairələrindən bildirilib.

Məlumatla görə, müraciət MBNP-nin baş icraçı direktoru İbrahim Alişov və Bank fəaliyyətinə nəzarət departamentinin direktoru İmran Məmmədovun adından edilib. Müraciətdə bildirilir ki, Palata rezident və qeyri-rezident fiziki və hüquqi şəxslərin pul köçürmələri ilə bağlı hesabat formasını təsdiq edib. Hesabat forması aylıq əsasda quruma təqdim olunmalıdır.

Bununla bağlı, bu gün saat 14:30-da MBNP-nin inzibati binasında bankların aidiyyəti strukturunu təmsil edən əməkdaşlarının iştirakı ilə görüş keçiriləcək.

Qeyd edək ki, hesabat malların ixracı və idxalı, akkreditivlər və qabaqcadan ödənişlər, xidmətlər, gəlirlər və xərclər, cari transfertlər, kapital transfertləri, investisiyalar, hasilatın pay bölgüsü müqavilələri üzrə pul köçürmələrinə dair məlumatların təqdim olunmasını nəzərdə tutur.

"Türk xalqı haqda pis söz danışmaram" - Sərkisyan

Ermənistan prezidenti Serj Sərkisyan "Əl-Meyadin" telekanalına müsahibə verib. Azvision.az xəbər verir ki, müsahibəsində S.Sərkisyan "erməni soyqırımının" Türkiyə tərəfindən tanınmamasına da münasibət bildirib.

"İndi türklər deyirlər ki, Türkiyə xalqı "soyqırım" edəcək millət deyil. Biz Türkiyə xalqını yox, o dövrlük hakimiyyəti günahlandırırıq. Biz indi də türk xalqını günahlandırırıq."

Heç kim heç vaxt mənim dilindən türk xalqı haqqında pis bir söz eşidə bilməz", - deyər Sərkisyan vurğulayıb.

İlahiyyətçinin məhkəməsi başladı

Iyulun 12-də Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində həbsdə olan ilahiyyətçi, Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin sabiq sektor müdiri Elşən Mustafaoğlunun cinayət işi üzrə məhkəmənin hazırlıq iclası başlayıb. Virtualaz.org saytının əldə etdiyi xəbərə görə, prosesə hakim Səbuhi Hüseynov sədrlik edib.

Prosesdə qərara alınır ki, məhkəmənin növbəti iclası iyulun 19-da keçirilsin.

Qeyd edək ki, E.Mustafaoğlu 2014-cü ildə həbs olunub. O, Cinayət Məcəlləsinin 274-cü (dövlətə xəyanət) maddəsinə əsasən təqsirləndirilib.

Xatırladaq ki, E.Mustafaoğlu 2006-2007-ci illərdə İctimai TV-də kanalın ən populyar verilişlərindən olan "Cümə Söhbəti" verilişinin müəllifi və aparıcısı olub. 2007-ci ildə ANS TV-də "Allah Haqqı" verilişinin aparıcısı olub.

Qəzet, jurnal və kitab əldə etməyin ən rahat yolu!

Siz sifariş edirsiniz, biz istədiyiniz ünvana çatdırırıq! Xaricdə və Azərbaycanda nəşr olunan bütün qəzet və jurnallara abunə olmaq, həmçinin Rusiyada və Azərbaycanda nəşr olunan kitabları daha sərfəli qiymətə və daha qısa vaxt ərzində əldə etmək üçün sadəcə zəng etməyiniz və ya email yazmağınız kifayətdir.

Telefon: (012) 434 93 01, 434 01 33

"Qaya Mətbuat Yayımı" MMC!

- İstənilən qəzet və jurnallar həm də sərfəli qiymətə:
- Əgər siz qəzet və jurnalların rahatlıqla evinizə və ya ofisinizə çatdırılmasını;

- Mətbuatı aldıqdan sonra abunə haqqını ödəmək və bu ödənişin formasını sərbəst seçmək hüququndan istifadə etmək;

- Tirajınızda lazım gəldikdə dəyişikliklər etmək;
Ən başlıcası ayda 26 dəfə nəşr olunan "Yeni Müsavat" - 0.60 AZN və bundan əlavə 2500 adda yerli və xarici nəşrlər.

- Abunə yazılmaq üçün uzağa getmək lazım deyil.

Telefonla zəng etməyiniz kifayətdir:
Bakı şəh. 564-63-45; 598-35-22
- Respublikanın digər böyük şəhərlərinə də abunə qəbul olunur.

Yanan binada zərərçəkənlər təzminat istəyirlər

Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində Binəqədi rayonunda yaşayış binasında baş verən yanğıla bağlı təqsirləndirilən şəxslərin cinayət işi üzrə məhkəmə prosesi davam etdirilib.

APA-nın məlumatına görə, hakim Əfqan Hacıyevin sədrliyi ilə keçirilən prosesdə prosesdə zərərçəkmiş şəxslər ifadə verib. Zərərçəkmiş İdris Xəlilov həbs olunan şəxslərdən şikayətçi olmadığını qeyd edib: "Yanğın təxminən saat 11:15-də başlayıb, 19:00-da başa çatdı. Dövlət tərəfindən 20 min manat pul verdilər. Mənzilimiz tam təmir olunub və əşyalarla təchiz edilib".

Digər zərərçəkmiş Feyzulla Bağırov yanğın nəticəsində bacısı və qardaşının öldüyünü deyib. F.Bağırov təqsirləndirilən şəxslərin təqsiri sübut olunduğu halda həyatını itirən qardaş və bacısının hər biri üçün 100 min manat təzminat tələb edib.

Zərərçəkmiş Adilə Zeynalova

va evinin tamamilə yandığını qeyd edib. O, hadisəyə səbəb olmuş şəxslərdən 52 min manat istəyib.

Zərərçəkmiş Heyvagül Əfəndiyeva isə hadisə zamanı evdə tək olduğunu, lakin qəfil-dən siqaret qoxusu hiss etdiyini bildirib: "Bir az sonra pəncə-

rədən ağ tüstü qalxdı. 2012-ci ildə binanın örtüyünün alışan maddələrdən olduğunu görəndə qonşular şikayət etmişdi. Binaya üzlük çəkənlər işi dayanırsalar da, sonradan davam etdi".

Məhkəmə prosesi iyulun 14-də davam etdiriləcək.

İtaliyada iki qatar toqquşdu: 20 ölü

Italiyanın cənubunda iki qatarın toqquşması nəticəsində ölənlərin sayı 20 nəfərə çatıb.

APA-nın "Hürriyyət"ə istinadən verdiyi məlumata görə, hadisə Puqlia bölgəsində Corato və Andria qəsəbələri arasında baş verib.

Toqquşma nəticəsində qatarların vaqonları reysdən çıxıb.

Qəza nəticəsinə içəridə sıxılmış vəziyyətdə qalan insanların olduğu bildirilib. Hadisə yerinə xilas etmə və təcili tibbi yardım maşınları göndərilib.

Qəzanın tək xətti dəmiryolunda qatarlardan birinin yaşıl işığı gözləmədən keçməsi səbəbindən baş verdiyi ehtimal edilir.

Gələnlə Azərbaycanada gündəlik neft hasilatı azalacaq

2016-cı ildə Azərbaycanda sutkalıq neft hasilatı 0,85 mln. barrel təşkil edəcək ki, bu da 2015-ci ilə müqayisədə 10 min barrel/sutkada azdır. "APA-Economics" xəbər verir ki, bu barədə OPEC-in hesabatında deyilir.

Hesabata əsasən, iyun ayında sutkalıq hasilat may ayı ilə müqayisədə 10 min barrel azalaraq 0,78 mln. barrele çatıb. Ötən ilin iyun ayı ilə müqayisədə isə bu ilin iyun ayında hasilat 20 min barrele artıb.

OPEC bildirir ki, Azərbaycanda hasil olunan neftin əsas mənbəyi "Azəri-Çıraq-Günəşli" yataqlar bloqudur.

"Yeni layihələrin olmaması səbəbindən 2017-ci ildə Azərbaycanda gündəlik neft hasilatı 40 min barrel azalacaq", - deyər sənəddə bildirilir.

"Biz dinlə yox, radikalizmlə mübarizə aparırıq"

"Azərbaycanda dini radikalizmə qarşı mübarizə bizim qarşımızda duran ən vacib vəzifələrdən biridir". Virtualaz.org-un məlumatına görə, bunu Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Mübariz Qurbanlı deyib. M.Qurbanlı bildirib ki, Azərbaycanda dini radikalizmə qarşı mübarizə aparılmalıdır:

"Biz dinə qarşı deyil, dini radikalizmə qarşı mübarizə aparırıq. Bəziləri dini radikalizmə qarşı mübarizəni din ilə qarışdırırlar. Azərbaycanda dövlət dinə qarşı diqqət və qayğısı həmişə ön planda olub. Bu yaxınlarda Prezidentimiz dini icmalara xeyli vəsait ayırdı, bunun özü dövlət dinə böyük himayesidir".

M.Qurbanlı bildirib ki, Azərbaycanda dini radikalizmə qarşı mübarizə üç istiqamətdə qurulub.

Onun sözlərinə görə, bu istiqamətlərdən birincisi ideoloji mübarizədir: "Dini radikal qrupların Azərbaycanda kök atması üçün heç bir mühit yoxdur. Bizim əxlaqi dəyərlərimiz, mədəniyyətimiz, tariximiz buna imkan vermir. Amma təəssüflər olsun ki, bunu ölkəmizə süni şəkildə gətirirlər. Ona görə də ideoloji baxımdan ciddi mübarizə aparılmalıdır".

Komitə sədri bildirib ki, dini radikalizmə qarşı mübarizədə ikinci xətt hüquq-mühafizə orqanları üzərinə düşən vəzifədir.

M.Qurbanlı bildirib ki, dini radikalizmə qarşı mübarizədə üçüncü istiqamət iqtisadi sahədə olan mübarizədir: "Biz imkan verməməliyik ki, bu cür insanlar pul vəsaiti əldə edib özünü varlı kimi nümunə göstərsinlər. Onlara imkan verilməməlidir maliyyə vəsaiti əldə etsinlər və onu gəncləri öz təsir altına almaq üçün istifadə etsinlər. Biz bütün cəmiyyətin gücünü səfərbər edib bu cür qrupların, ünsürlərin Azərbaycana ayaq açmasına imkan verməməliyik. Dini radikalizm ümumbəşəri bələdir. Dini radikalizm harada inkişaf tapırsa, orada fəlakət baş verir. Bunun baş verməməsi üçün bütün cəmiyyət, dövlət qurumları birgə çalışmalıdır, dini radikalizmə arşı birgə mübarizə aparılmalıdır".

Gürcüstanın müdafiə naziri istefaya gedir

Gürcüstanın Respublikaçılar Partiyası seçkiqabağı kampaniyaya start verib və bir neçə gündən sonra partiyanın üzvləri - müdafiə naziri Tina Xidaşeli ilə barışıq və vətəndaş bərabərlik hüquqluluğu üzrə dövlət naziri Paata Zakareişvili öz postlarını tərk edəcəklər".

RİA Novosti-nin verdiyi məlumata görə, bunu Respublikaçılar Partiyasının lideri, Gürcüstan parlamentinin sədri David Usupaşvili deyib.

O bildirib ki, Respublikaçılar Partiyasından olan hər iki nazir ölkələri üçün çox iş görüblər: "Bir neçə gündən sonra baş nazirin razılığı əsasında onlar öz işlərini yekunlaşdıraraq partiyanın təbliğat fəaliyyətinə qoşulacaqlar. Ətraf mühit naziri Giqla Aqulaşviliyə gəldikdə isə, o başqa seçim edib və partiyaqan çıxaraq hökumətdə qalıb".

Xatırladaq ki, Gürcüstanda parlament seçkiləri oktyabrın 8-də keçiriləcək. Artıq ölkədə seçkiqabağı kampaniya başlayıb.

Bu gündən hava düzələcək

"Üç gündür Azərbaycan ərazisinə mülayim dəniz hava kütlələri daxil olub. Bu hava kütləsi ölkəmizin ərazisində maksimum 3-4 gün hakimlik edir. Sonra isə yerini isti hava kütlələrinə verəcək".

Bunu Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Coğrafiya İnstitutunun İqlim və aqroiqlimşünaslıq şöbəsinin elmi işçisi, coğrafiya üzrə fəlsəfə doktoru, iqlimşünas Məhərrəm Həsənov deyib.

O bildirib ki, Azərbaycan ərazisində hava şəraiti bu gündən sabitləşəcək: "Azərbaycan ərazisində temperatur normadan yuxarı olduqda alçaq təzyiq sahəsi yaranır, nəticədə Atlantik okeanı üzərində, bəzən isə Şərqi Avropa üzərində formalaşan mülayim kontinental hava kütlələri ölkə ərazisinə daxil olur və temperaturu bir qədər aşağı salır. Son 3-4 gündə əvvəlki günlərlə müqayisədə güclü küləyin əsməsi, temperaturun 4-5 dərəcə aşağı düşməsi mülayim dəniz hava kütlələrinin Azərbaycana daxil olması ilə bağlıdır. Bu iyul ayı üçün gözənilən hal deyil".

Mütəxəssisin sözlərinə görə, iyulun 12-i axşam Bakıda yağış yağacağı ehtimalı var: "Rayonlarda da yağış yağacaq. Bundan sonra küləyin sürəti zəifləyəcək. İyulun 13-dən etibarən isə havanın temperaturu yay fəslinə uyğun olaraq adi halda davam edəcək".

O xatırladı ki, yayın əvvəllərində dağlıq ərazilərdə güclü yağış yağması, şimşək, ildırım çaxması gözlənilən haldır: "Yeni ilin bu vaxtı dağlıq ərazilərə yağış yağmağı gözlənilməz hal deyil. Azərbaycanın düzən rayonları və Bakı üçün isə təbii ki, gözlənilməzdir".

M.Həsənovun qeyd edib ki, iyul ayının ikinci yarısında havanın temperaturu 38-41 dərəcə aralığında tərəddüt edəcək: "Yeni ayı-ayrı günlərdə günorta saatlarında, günün isti dövründə 41 dərəcəyədək isti olaçaq. Bu orta sutkalıq temperatur deyil, günün müəyyən dövrünə aiddir". ("Report")

Bu günlərdə erməni stilisti ilə adı hallanan xalq artisti Ramiz Novruzun qızı, tanınmış stilist Şəfəq Novruzova yenidən ilginə açıqlamaları ilə ictimai qınağa tuş gəlib. Səbəb isə yenə də açıq-aşkar məşhur erməni stilisti Georgi Kota qarşı olan rəğbətini gizlətməməsi olub.

Belə ki, Şəfəq Novruzova aznews.az-a müsahibə verərək erməni olduğunu bildiyi halda Georgi Kotdan sevərək dərs almaq istədiyini, onun sənətini sevdiyini deyib: "Gizlətmədən deyirəm ki, mən onun sənətini sevirəm. Bizim üçün onlar düşməndir. Amma eyni zamanda, onlar da bizi düşmən sayır. Biz nə deyirik, onlar da elə deyir. Bütün bunlara baxmayaraq Kot həqiqətən də sənətkardır. Nə qədər nəfəsim var, ürəyim istəyəndə bilet alıb onun yanına gedəcəyəm. Onun əllərinə baxanda ilham alıram".

Xatırladaq ki, xalq artisti Ramiz Novruzun qızı Şəfəq Novruzova bu ilin aprel ayında ustad dərslər vermək üçün erməni stilisti Georgi Kotu Bakıya dəvət etsə də, sonradan ictimaiyyətin kəskin qınağı ilə onun gəlişini təxirə salmalı olmuşdu.

Stilist son müsahibəsinə də bu məsələyə də toxunub:

"Aprel döyüşləri oldu. Şəhidlərin 3-ü aprel 7-nə düşürdü. Həmin gün də Georgi Bakıya gəlməliydi. Nə yaxşı ki, əvvəlcədən bu dedi-qodunu görüb onun Bakıya olan səfərini təxirə salmışdım. Nə yaxşı ki, mənim bəzi həmkarlarım üstümə hücum keçdi, adımları erməni ilə işbirliyində hallandırdılar. Onlar bilmədən mənim gözdən düşməyimin qarşısını aldılar. Özləri də bilmədən mənə kömək əli uzatdılar. Sağ olsunlar, onlar mənim xalqın gözündən daha da düşməyimə mane oldular. Çünki aprel 7-i, şəhidlərin 3 mərasimində o, Bakıya gələydi, bəlkə də məni yumurtaya tutardılar. Çünki həmin döyüşlərdə mənim də yaxınlarım şəhid oldu. Düşünürəm ki, mən yuxudan ayılıb onun Bakı səfərini təxirə salmasaydım, gözdən düşəcəkdim. Əgər belə bir hadisə baş versəydi özümün-özümə hörmətim azaldı. Paxıllığımi

Xalq artistinin qızından utandıran açıqlamalar

Şəfəq Novruzova: "Nə qədər nəfəsim var, ürəyim istəyəndə bilet alıb erməninin yanına gedəcəm"

çəkənlərə təşəkkür edirəm. Onlar məni xalq qarşısında biabırılıqdan qorudular".

Lakin olayın üstündən iki ay keçməmiş Ş. Novruzova qismən də olsa öz arzusunun reallaşdırma bilməmişdi. Belə ki, o, erməni stilistdən dərs almaq üçün rəhbərlik etdiyi və çalışdığı "Şəfa studio"nun bir neçə stilist əməkdaşlarını Soçiyə göndərmişdi. Bununla bağlı "Yeni Müsavat"da "Xalq artistinin qızının adı erməni stilist qalmaqlı"nda" başlıqlı yazı da dərc olunmuşdu. Yazıda qeyd edilirdi ki, pay-

taxtın məşhur gözəllik salonları "Ambassade de LaBeaute" və "Şəfa studio"nun tanınmış stilistləri erməni stilistdən dərs alaraq, onunla birgə səmimi fotolarını fəxrli sosial şəbəkələrdə paylaşmışlar. Azərbaycanlı stilistlərin bu hərəkəti mətbuatda, sosial şəbəkələrdə böyük etiraz və narazılıqla qarşılandıqından həmin fotoların əksəriyyəti sonradan silinmişdi.

Qalmaqlın yenidən yaranmasına səbəb isə Şəfəq Novruzovun məlum son müsahibəsinə verdiyi ilginə açıqlamalar oldu.

Məsələ ilə əlaqədar stilistin atası, xalq artisti Ramiz Novruzovun mövqeyini öyrənmək istəsək də telefon zənglərimiz cavabsız qaldı.

Onu da əlavə edək ki, bəzi azərbaycanlı stilistlərin pərəstiş etdiyi erməni Georgi Kot 1984-cü ildə Abxaziyada anadan olub. O, anası Susanna Aqozyanın doğum günündə dünyaya gəlib. Atasına gəldikdə isə, Kot nədənsə atası haqda danışmaqdan həmişə yayınmağa çalışıb. Hətta internet resuslarında atası haqqında

heç bir məlumat, informasiya yerləşdirməyib. Bəziləri onun atasının rus, bəziləri isə bolqar olduğunu bildirirlər. Araşdırmamızdan məlum olub ki, Kotun Soçidə rəhbərlik etdiyi "Fashion Studio"da bir-iki rusiyalı istisna olmaqla, demək olar ki, bütün heyət ermənilərdən ibarətdir. Hətta birinci köməkçisi, assistenti də erməni Anjelika Sarqyandır. Bəzi məlumatlara görə, Kotun yenice evlənəndi xanımı da erməni qızıdır.

□ **Xalidə GƏRAY**

Tiflis konfransında qalmaql kimə görə düşüb?

Bu günlərdə Tiflisdə ATƏT-in Cənubi Qafqazda media məsələlərinə həsr olunmuş illik konfransın ilk sessiyasını keçirib. Tədbirdə ciddi müzakirələrin və fikir ayrılıqlarının olması ilə bağlı məlumatlar yayılıb.

Bunlardan ilki "Yeni Nəsil" Jurnalistlər Birliyinin sədri Arif Əliyevin aynaz.az saytında yer alan məqaləsində öz əksini tapıb. A.Əliyev yazıb: "Konfransda müzakirə mövzusu ifadə azadlığı və jurnalist təhlükəsizliyidir. Gürcülər, ermənilər, ruslar, qərbi avropalılar qulaq asır. Azərbaycan nümayəndə heyəti qızğın mübahisədədir. Əsasən, ölkəni tərk etmiş, yaxud tərk etmək məcburiyyətində qalmış müxalif jurnalistlərlə onların Vətəndaşad-xürrəm yaşayan və işləyən hökumətyönlü həmkarları bir-birlərinə qarşı ağır ittihamlar irəli sürürlər. Aparıcı arada söz ataraq mübahisəni bir az da qızdırır, amma gərginlik əndazəni aşanda «əyləci» basmağı unutmur, Cənubi Qafqazda

Arif Əliyev:
"Mübahisəni görən erməni Kristina məndən soruşdu ki..."

Azərbaycandan savayı, daha iki ölkə olduğunu xatırladı, onların nümayəndələrinə də söz demək imkanı yaratmağı xahiş edir. Beləcə, fasiləyə çıxırıq. Mehmanxananın qabağında qəlyanımı tüstülədə-tüstülədə dünən göyde iken Yerdən qulağıma gələn suallar barədə düşünürəm. Erməni saytının rəh-

Mehman Əliyev:
"Yaxşı, problemi orda deməyə, bəs harada deyək?"

bəri, Kristina adlı qadın yaxınlaşır: "Mübahisələrin səbəbini başa düşürəm. Amma deyin, sizinkilər niyə öz aralarında düşmən kimi davranırlar? Əgər bir-birləri ilə belə nifrətlə danışsalar, bəs onda Qarabağ Azərbaycanın tərkibində qalsa, oradakı ermənilərlə necə, hansı tərzdə münasibət quracaqlar?"

Mən həmin an nə barədə düşündüyümü o qadına demirəm. Başqa cavab verib, başqa misal çəkirəm. Gözlərimdən görürəm ki, çox da inanmır. Amma bu, məni o qədər ilgiləndirmir. Çünki bizim ölkələrimizin sərhədləri çoxdan bir-birinin içinə girse də, Vətənlərimizin kəsişmə nöqtəsi yoxdur".

Virtualaz.org saytı isə orada baş verənlərə bağlı fərqli məqamları qabardıb. Sayt Ermənistanın news.am agentliyi isə xəbər verib ki, Prezident Administrasiyası rəsmisi Vüqar Əliyev ölkədə medianın durumunun yaxşı olması ilə bağlı çıxış edəndən sonra "Turan" agentliyinin direktoru Mehman Əliyev çıxış edib. O, jurnalistlərə və mətbuata qarşı təzyiqlərdən danışıb. Bundan sonra zalda məruzəçilərə suallar ünvanlanıb.

RATİ rəhbəri Emin Hüseynov Azərbaycan hakimiyyətinin peyk kanallarının siqnalını, o cümlədən AzadlıqRadiusunun

televiziya variantının yayımını əngəlləmək cəhdləri haqda sual verib. AzadlıqRadiusunun əməkdaşı Xədicə İsmayilova isə hakimiyyət nümayəndəsinin media sahəsində situasiyanı "əxlaqsız şəkildə" təqdim etdiyini deyib.

Bu zaman mübahisə yaranıb. X.İsmayilova pornoqrafik görüntülərinin internetdə yayılması məsələsindən danışıb. V.Əliyev isə bildirib ki, onda yaranan təəssürata görə, X.İsmayilova pornoqrafik görüntülərinin çəkilməsi ilə fəxr edir.

"Turan" İnformasiya Agentliyinin direktoru Mehman Əliyev isə "Yeni Müsavat"da açıqlamasında bildirdi ki, konkret mübahisə məqamında zalda olmayıb. Müsahibimiz ümumiyyətlə, tədbirdə ciddi qalmaqla olması ilə bağlı deyənləri də təkbiz etdi. Onun sözlərinə görə, Azərbaycan və Ermənistan tərəfləri arasında mübahisə "qara siyahı"ya düşən jurnalistlərlə bağlı olub. Erməni

tərəfi ATƏT-in vasitəçilik etdiyi bir məqamda jurnalistlərə hər hansı məhdudiyət qoyulmasının doğru olmadığını iddia edib.

M.Əliyev X.İsmayilova ilə bağlı yaranmış duruma da aydınlıq gətirdi. Dedi ki, ümumiyyətlə, X.İsmayilova həmin tədbirdə olmayıb, ora skaypla qatılıb. Buna səbəb onun şərti azadlığa çıxması və bu səbəbdən də ölkədən çıxışına məhdudiyət qoyulmasıdır: "Emin Hüseynov çıxış edib və öz sözünü deyib. O bildirib ki, Azərbaycanda jurnalistlər təqib edirlər. Hökumət nümayəndələri isə jurnalistlərin peşə fəaliyyətinə görə həbs olunmadığını iddia edib. Hər zamankı arqumentlərlə özlərini müdafiə etməyə çalışsalar".

Müsahibimiz müzakirələrin rus dilində aparıldığını və ermənilərin də bunu dinlədiyini xatırladı. Onun sözlərinə görə, ermənilər bu mübahisələrə qarışmayıblar, replika atmayıblar, sadəcə dinləyiblər: "Mən ermənilərdən soruşdum ki, sizdə dövlət tərəfindən tədbir keçirəndə müxalif mətbuat dəvət olunurmu? Dedilər, bəli. Ermənistanda bizdə olan problem yoxdur. Xüsusən də söz azadlığı ilə bağlı mövzuda. Mən də orada bir çox problemlərdən danışıb bilirdim. Amma demədim. Dövlət rəsmilərinə də şəxsi söhbət zamanı dedim ki, mediada bu qədər problem var, mən bunları harada deyim? Yaxşı, burda demədim, bəs harada deyim? Bunları həll etmək lazımdır".

□ **Sevinc TELMANQIZI**

Prezidentdən oliqarxlara xəbərdarlıq: "Adlar var...!"

Dövlət başçısı kənd təsərrüfatı təyinatlı torpaqların hasarlanmasından və istifadəsiz qalmasından narazıdır

Oliqarxlara məxsus olan və istifadəsiz saxlanılan torpaqlar zəbt olunacaq. Bu barədə prezident İlham Əliyev Nazirlər Kabinetinin ilin birinci yarısının yekunlarına həsr olunmuş müşavirəsindəki çıxışında deyib. Ölkə başçısı kənd təsərrüfatı təyinatlı torpaqlardan səmərəli istifadənin zəruriliyini vurğulayaraq, bəzi hallarda bu torpaqların hasarlandığını, istifadəsiz qaldığını bildirib. Prezidentin sözlərinə görə, söhbət minlərlə hektarlıq torpaq sahələrindən gedir: "Mən tapşırımdım, artıq həmin torpaqlarla bağlı arayış hazırlayıb mənə təqdim ediblər. Bəzi hallarda həmin torpaqlar yüksək vəzifəli məmurlara məxsusdur, adlar var. Yaxın vaxtlarda bu məsələ ilə bağlı tədbirlər görülməli və istifadəsiz saxlanılan torpaqlar zəbt olunacaq, kənd təsərrüfatı məqsədi ilə istifadəyə yönəldiləcək. Çünki ölkədə istifadəsiz kənd təsərrüfatı təyinatlı torpaqlar qalmamalıdır".

Ölkə başçısının da bildirdiyi kimi hazırda bu məsələ hökumətin gündəliyindədir və müvafiq nazirliklərdə, Kənd təsərrüfatı Nazirliyi və Əmlak Məsələləri üzrə Dövlət Komitəsində bu istiqamətdə işlər aparılır.

Kənd təsərrüfatı Nazirliyinin mətbuat xidmətinin rəhbəri Murtuzəli Hacıyev də "Yeni Müsavat" a açıqlamasında bildirdi ki, bu məsələ hazırda nazirliyin gündəliyindədir və elə bu qurumun təklifi ilə bir müddət öncə torpaqdan istifadənin səmərəliliyinin artırılması ilə

bağlı qanunlar sərtləşdirilib: "İstər Cinayət Məcəlləsində, istərsə də İnzibati Xətalər Məcəlləsində dəyişikliklər olub. Belə ki, torpaqlardan istifadə və icarə hüququ olmadan torpaq sahəsini özbaşına hasarlama, becərmə, təyinatını dəyişdirmə və ya həmin torpaq sahəsini başqa üsullarla özbaşına tutma hallarına yol verildikdə Cinayət Məcəlləsinə əsasən 8 min manatdan 10 min manatadək miqdarda cərimə və ya iki ilədək azadlıqdan məhrumetmə ilə cəzalandırılır.

Bu məsələlər kənd təsərrüfatı təyinatlı torpaqlarla törədildikdə 3 ildən 5 ilədək müddətə azadlıqdan məhrumetmə ilə cəzalandırılır. Şəxs tərəfindən öz vəzifə mövqelərindən istifadə etməklə törədildikdə, 5 ildən 8 ilədək müddətə azadlıqdan məhrumetmə ilə cəzalandırılır".

M.Hacıyevin sözlərinə görə, tərəfdən torpaqlardan səmərəli istifadə olunması ilə əlaqədar İnzibati Xətalər Məcəlləsində də

dəyişikliklər olub: "Torpaq sahəsindən təyinatına uyğun olmayan məqsədlər üçün istifadə edildikdə fiziki şəxslər 300 manat, vəzifəli şəxslər isə 600 manat miqdarında, hüquqi şəxslər isə 3 min manat miqdarında cərimə edilir. Bu məsələlər kənd təsərrüfatı təyinatlı torpaqlarla törədildikdə fiziki şəxslər 500 manat, vəzifəli şəxslər isə 1000 manat miqdarında, hüquqi şəxslər isə 5 min manat miqdarında cərimə edilir.

Digər tərəfdən, Vergi Məcəlləsində edilən dəyişikliyə görə, kənd təsərrüfatı təyinatlı torpaqları istifadə edilmədikdə, onun 10 hər kvadratmetri üçün 1 manat müəyyən edilib".

Nazirlik sözcüsü onu da qeyd etdi ki, yeni torpaqların əkinə cəlb olunması, torpaqlardan səmərəli istifadə olunması ilə bağlı da Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi tərəfindən müəyyən addımlar atılıb: "Belə ki, dövlət fondunun boş torpaq sahələrinin kateqoriyası dəyişdirilib, onların əkin dövrüdə cəlb olunması ilə bağlı müəyyən işlər görülməli. Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi tərəfindən yerli icra hakimiyyəti orqanlarına torpaqların ümumiləşdirilməsi ilə bağlı müraciətlər ünvanlanıb. Heyvandarlığın inkişafına xələl gətirməmək şərti ilə istər boş torpaq sahələrinin, istərsə də örüş sahələrinin təyinatının dəyişdirərək əkinə cəlb olunması ilə bağlı iş aparılır. Bələdiyyələrin ehtiyat fon-

dundakı torpaqların da istifadə vəziyyəti dəyərləndirilir. Onların da müəyyən qaydada əkin dövrüdə cəlb edilməsi ilə bağlı addımlar atılır.

Bildiyiniz kimi, nazirliyin tabeliyində dövlət fond torpaqları da var, orada da dövlət kənd təsərrüfatı istehsal müəssisələrinin tikilməsi nəzərdə tutulur. Bununla bağlı artıq monitorinqlər yekunlaşıb. Zəbt olunan torpaqlar balans qaytarılır. Digər tərəfdən, zəbt olunmuş torpaqların qaytarılması ilə bağlı inzibati orqanlar qarşısında məsələ qaldırılıb".

Məsələ ilə bağlı **Əmlak Məsələləri üzrə Dövlət Komitəsinin mətbuat xidmətinin rəhbəri Qulu Xəlilov** da əlaqə saxladıq. Q.Xəlilov hazırda bu barədə görülməli işlərlə bağlı məlumatların toplandığını və bu barədə qəzetimizə məlumat verəcəyini bildirdi.

Mövzunu davam etdirəcəyik.

□ **Nərgiz LİFTİYEVƏ**

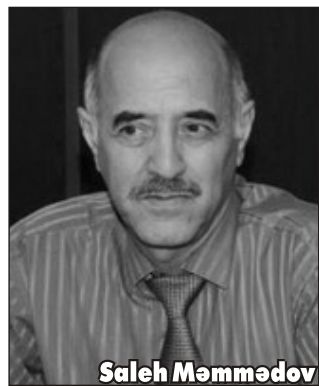
Varlılarımız pullarını Türkiyəyə daşıyır-səbəb...

Son beş ayda bu ölkəyə Azərbaycandan 4 milyon 126 min lirə yatırılıb; Saleh Məmmədov: "Kapitalların sahibləri oliqarxlar deyil"

Azərbaycandan Türkiyəyə kapital axını sürətlə artmaqdadır. Bu ilin ilk beş ayında Azərbaycan kapitalı hesabına qardaş ölkədə 80 şirkət yaradılıb ki, onlardan 29-u səhmdar cəmiyyətdir. Azərbaycanlılar həmin cəmiyyətlərə 4 milyon 126 min lirə yatırıblar.

Bu barədə məlumatı "Turan" agentliyi Türkiyə Palatları və Birjalar Birliyinin məlumatına istinadən yayıb. Bu şirkətlərin elan edilmiş ümumi kapitalı 13 milyon lirədən artıqdır. Həmin vəsaitin 10 milyondan artığı azərbaycanlı təsisçilərə məxsusdur. Hazırda Türkiyədə Azərbaycan kapitalının iştirakı ilə 1700-ə yaxın şirkət fəaliyyət göstərir.

Qeyd edək ki, Azərbaycandan Türkiyəyə kapital axını daha çox 2013-cü ildən artmağa başlayıb. Həmin vaxtdan bu ya-

Saleh Məmmədov

na azərbaycanlılar Türkiyədə 600-dən artıq şirkət qurublar.

Yayılan xəbərin ardından Azərbaycan oliqarxlarının biznes qurmaq üçün daha çox Türkiyəyə üstünlük vermələri müzakirələrə səbəb olub. İqtisadçı ekspertlər buna səbəb kimi qardaş ölkə ilə olan yaxın əlaqələr

və kapitalların Türkiyədə təhlükəsiz olmasını göstərir. Qonşu dövlət amilinin də burada mühüm rol oynadığını düşünənlər az deyil. Bundan əlavə, digər dövlətlərə nisbətən Türkiyə ilə Azərbaycan arasında münasibətlərin daim stabil olması azərbaycanlı varlıların dost ölkəyə üz tutmalarına səbəb kimi göstərilir.

Ekspertlər Böyük Britaniyanın Avropa İttifaqını tərk etməsinin Türkiyəyə üz tutan Azərbaycan vətəndaşlarının sayını artıracağına vurğulayırlar. Hətta Londonda vəsaitləri təhlükə altına düşən imkanlı azərbaycanlıların kapitallarını bu ölkədən çıxarıb, Türkiyəyə yatırım edəcəklərini də deyənələr də var.

Sabiq maliyyə naziri, iqtisadçı alim Saleh Məmmədov bildirdi ki, göstərilən rəqəmlər elə də yüksək deyil: "Bu kapitalların

sahibləri oliqarxlar deyil. Bizneslə məşğul olan şəxslərdir. Göstərilən məbləğə diqqət yetirsək, dəqiq hesablama aparsaq, elə də böyük məbləğ olmadığını şahidi olarıq. Orta hesabla hər müəssisəyə 10-12 min dollar pul düşür. Kapitalistlərin o ölkəyə üz tutmalarının obyektiv və subyektiv səbəbləri var. Azərbaycanlılar daha çox bu ölkəyə meyl edirlər. Buna səbəb də, dilə olunan bağlılıq, eləcə də, xalqlar arasında olan yaxınlıqdır. İndiyə qədər Rusiya, Ukrayna və Qazaxıstan kimi ölkələrə daha çox meyl olurdur. Amma son krizisdən sonra bu ölkələrdə məhdudiyetlər yarandı. Ona görə Türkiyəyə meyl daha da artdı. Sovet dönəmində olduğu kimi, burada da dil problemi yoxdur. Türklər doğma qardaşdırlar. Özlərinin kapitallarına necə baxırlarsa, bizimkinə

də o gözle baxırlar. Bürokratik əngəllər bizim biznesdə olduğu kimi, onlarda da var. Amma dövlətlərarası münasibətlər o səviyyəyə qalxıb ki, kapitalistlərimiz Türkiyədə biznes qura bilərlər. Əsas səbəblərdən biri də odur ki, ora yatırılan kapitallar dövlətə məxsus deyil, xırda bizneslərdir. Türkiyədə bürokratik əngəllərə baxmayaraq, kiçik biznesə dövlət tərəfdən böyük dəstək var. Rəhmətlik Turqut Özalla başlanan proseslər, Ərdoğanın baş nazirliyi dönəmində daha da inkişaf etdi. Bu proqramları ciddi şəkildə genişləndirdilər. Bir müqayisə aparaq. Azərbaycanda kiçik biznesə yardım üçün cəmi bir proqram var. Çox çətinliklə biznesin inkişafı üçün faizsiz kreditlər verilir. Amma Türkiyədə belə proqramların sayı onlardır. Dövlət büdcəsindən investisiya yatırılır. İqtisadiyyatın stimullaşdırılması, elmin inkişafı üçün Türkiyə böyük miqdarda vəsaitlər bu-

raxır. Hər kiçik müəssisə dövlətdən qrantlar alır və yeni məhsul istehsal edir. Yəni Türkiyədə belə imkanlar var. Bizimkilərin də bunlardan istifadə etmək imkanları var. Orta biznesə yardım ayrıla bilər".

İqtisadçı alim Böyük Britaniyanın Avropa Birliyini tərk etməsinin Azərbaycan tərəfdən Türkiyəyə qoyulan kapitalların artmasına səbəb olacağını da vurğuladı: "Təbii ki artacaq. Böyük Britaniya xarici borcu olan ölkələr sırasında öndədir. Bunlar da həmin ölkəyə qoyulan xarici pulların hesabına. İndi də Böyük Britaniyanın Avropa İttifaqını tərk etməsi, reytinginin aşağı düşməsi kapitalistləri ciddi təşvişə salıb. Çoxları kapitallarını satmaq istəyirlər. Türkiyə və Azərbaycandan orada böyük vəsaitlər var. Hansı dövlət daha çox münbit şərait yaratsa, kapitalistlər o dövlətə üz tutacaqlar".

□ **Cavanşir ABBASLI**

Ermenistan səfərindən bir həftə sonra Azərbaycanın baş diplomatı Sergey Lavrovun keçirdiyi görüşlər və apardığı danışıqları detalları gündəmin əsas mövzularındandır. Təbii olaraq Rusiya XİN başçısının Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev və Azərbaycan xarici işlər naziri Elmar Məmməd-yarovla görüşlərinin nəticələri təkcə ölkəmizdə, həmçinin, işğalçı Ermənistanda və vasitəçi Rusiyada deyil, digər bir sıra ölkələrdə də ciddi şəkilə izlənildi.

Təsadüfi deyil ki, məhz S.Lavrovun səfərindən sonra, iyulun 14-də ABŞ dövlət katibi Con Kerrinin Rusiyaya başlayacaq ikigünlük səfərində də üç əsas müzakirə mövzusunun sırasında Qarabağ məsələsi də olacaq. Xəbəri Dövlət Departamentinin sözcüsü Con Kirbi də təsdiqləyib. Bundan əvvəl ABŞ prezidenti Barak Obama ilə onun rusiyalı həmkarı Vladimir Putin arasındakı telefon danışıqlarında məhz həmin 3 problem - Suriya, Ukrayna və Qarabağ - müzakirə predmeti olmuşdu.

Varşavada keçirilən NATO sammiti çərçivəsində Azərbaycan və Ermənistan prezidentlərinin ABŞ dövlət katibi C. Kerri ilə görüşündə də Qarabağ məsələsi müzakirə olunmuşdu. Həmçinin Fransa prezidenti Fransua Ollanda Serj Sərkisyan Varşavada NATO sammiti çərçivəsində görüşmüşdü. Bütün bu təmaslar ondan xəbər verir ki, Qarabağ məsələsi məhz aprel döyüşlərindən sonra dünya güclərinin əsas müzakirə mövzuları sırasında ilk üçlükdə qərarlaşıb.

Şübhəsiz ki, Lavrov da amerikalı diplomatı - ATƏT-in Minsk Qrupunun digər həmsədrininin rəsmisini İrəvan və Bakının hazırkı mövqeyi barədə məlumatlandıracaq. Rusiya XİN başçısının bölgəyə səfərlərində hansı təkliflərlə gəldiyi detallı şəkildə açıqlanmadı. Ancaq Lavrovun "çantasında" Qarabağ tənzimlənməsi ilə bağlı konkret təkliflərin olduğuna əksəriyyət şübhə etmir. Çünki hələ "aprel müharibəsi"ndən sonra Bakıya gələn rusiyalı diplomat "danışıqlar masasında bir neçə həll variantı var" demişdi. Əlavə etmişdi ki, ideyalar arasında Dağlıq Qarabağın ərafındakı rayonların azad edilməsi və ora statusun verilməsi məsələsi var.

Ermənistanda aqressivliklə qarşılanan bu fikirlərin ardınca Rusiya XİN diplomatının İrəvana etdiyi iki səfər zamanı detalları açıb-ağartmaması diqqət çəkdi. Güman ki, S.Lavrov Ermənistandakı müharibə tərəfdarlarına əlavə arqument verməmək üçün danışıqlarda məxfiliyin qorunmasına önəm verib.

Rusiya XİN başçısının Azərbaycan prezidenti ilə görüşdə daha korrekt ifadələr işlətməsi də diqqət çəkir. O, "Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin tənzimlənməsi istiqamətində proses gədir" deyib. Eyni zamanda onu da əlavə edib ki, Qarabağ müzakirələrini Putinin göstərişi ilə həyata keçirir. "Mən Ermənistan və Azərbaycana Rusiya prezidentinin tapşırığı ilə səfər edirəm. İnanıram ki, bu görüş münaqişənin tənzimlənməsi istiqamətində gələcək addımları müəyyənləşdirəcək" - Rusiya XİN başçısı bildirib.

Azərbaycan prezidenti İlham Əliyevin fikirləri isə rəsmi Bakının Rusiyanın mövqeyindən razı qaldığını göstərir. Sitat: "Biz

Bakıdakı Qarabağ danışıqlarında

Sırlı və nikbin detallar

Azərbaycan və Rusiya tərəfinin razı qaldığı nəticə Ermənistanda niyə narahatlıq yaradıb? **Putinin müşaviri:** "Bu il ilk azərbaycanlı ailələr doğma yurdlarına qayıda biləcək"; **ekspert:** "Hələlik bir şey aydındır ki, müharibə ehtimalı bu mərhələdə aradan qalxıb..."

Rusiyanın Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin tənzimlənməsi istiqamətində söylədikləri yüksək dəyərləndiririk. Bu istiqamətdə hazırda ən aktiv dinamika müşahidə olunur". Dövlət başçısı əlavə edib ki, bu səfər Rusiyanın münaqişənin tənzimlənməsində maraqlı olduğunu göstərir: "Biz də münaqişənin tezliklə həllində maraqlıyıq".

Daha bir nikbin açıqlama Rusiyadan gəlib. "Dağlıq Qarabağ üzrə danışıqların fəallaşması yaxın vaxtlarda münaqişənin həllində ciddi sıçrayışa gətirib çıxaracaq". "Trend"-in məlumatına görə, bunu Rusiya prezidentinin səlahiyyətli nümayəndəsi, RF-nin İctimai Palatasının üzvü, politoloq Sergey Markov jurnalistlərə açıqlamasında deyib. Onun sözlərinə görə, dünya liderlərinin tez-tez görüşmələri və danışıqlarının nəticəsi Ermənistan sərhədlərinin təcriddən azad edilməsi müqabilində Azərbaycan ərazilərinin işğalının dayandırılması ola bilər. Ekspert qeyd edib ki, Ermənistan Dağlıq Qarabağ ətrafındakı əraziləri azad edəcək və artıq bu il ilk azərbay-

canlı ailələr doğma yurdlarına qayıda biləcəklər.

***

Sözsüz ki, bu fikirlər Ermənistanda narahatlığı artıracaq. Təsadüfi deyil ki, işğalçı ölkə Rusiya-Azərbaycan əməkdaşlığını özünə qarşı təhlükə sayır və son açıqlamalar da bundan xəbər verir. Erməni politoloq Aqasi Enokyan "Rusiya və Azərbaycan Ermənistana qarşı birgə müharibə aparmaq barədə razılığa gəlib" - deyərək, narahatlığını bürüzə verib.

S.Lavrovun həmçinin, azərbaycanlı həmkarı ilə birgə keçirdiyi mətbuat konfransındakı diqləri diqqət çəlb edir. "Mən qısa olaraq deyim ki, biz danışıqların mövzularını geniş ictimaiyyətlə müzakirə etmirik. Biz nəyisə gizlətmirik. Etik qaydalar bundan ibarətdir" - XİN rəhbəri danışıqların detalları barədə sorğuya cavabında deyib. Azərbaycan XİN başçısı Elmar Məmməd-yarov isə intensiv danışıqlar mərhələsində olduğunu və son görüşdə konkret mövzuların müzakirə edildiyini vurğulayıb. "Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev Ser-

ginalarına yeni adlar əlavə olunmaqdadır. Xüsusilə NATO-nun sammitində Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün dəstəklənməsindən sonra İrəvanda yaxşı anlayışlar ki, Azərbaycanın ərazi bütövlüyünə zorakı müdaxilə ilə uğurlu nəticəyə ümid etmək yersizdir. Üstəlik, Azərbaycan prezidentinin torpaqları güzəşt variantını birmənalı istisna etməsi, ordumuzun apreldə işğalçıya vurduğu zərbələr qarşı tərəfi çətin duruma üz-üzə qoyub. Ermənistan siyasi və beynəlxalq araşdırmalar mərkəzinin eksperti Ruben Mehrabyanın fikrincə, "Ermənistan hakimiyyəti Dağlıq Qarabağda müharibədən qaçmaq üçün milli təhlükəsizlik, müdafiə və xarici siyasət məsələlərini yenidən gözden keçirməlidir" deyib.

Politoloq qeyd etdi ki, Məmməd-yarov və Lavrovun açıqlamalarının səfərləti mənalılarına diqqət yetirsək, masada hansısa sənəd layihəsinin olduğunu anlamaq bilirik: "Rusiyalı nazirin "məlum səbəblərə görə danışıqların mövzularını geniş ictimai müzakirəyə çıxarmırıq", sözləri məhz konkret məsələlərin müzakirə olunduğunu təsdiqləyir. Vyana görüşündə əsas müzakirə mövzusu təmas xəttində insidentlərə son qoyulması üçün müşahidə mexanizmi yaradılması məsələsi idi. Belə görünür ki, Sankt-Peterburq görüşündə, Novruz Məmmədovun da dediyi kimi, artıq bilavasitə münaqişənin həllinə yönəlmiş təkliflər masaya gəlib. Bu təkliflərin nədən ibarət olduğunu hələ ki bilmirik. Çox güman ki, Madrid prinsipləri

əsasında hazırlanmış yeni təkliflərdən söhbət gedir. Burada əsas marağ doğuran məqam ondan ibarətdir ki, tərəflərə nə təklif edilir? Yəni həll prinsiplərinin əks olunduğu, bəyanat və bəyanamə şəklində hansısa sənəd, yoxsa münaqişənin həllinə dair tərəflərin üzərinə hüquqi öhdəlik qoyacaq, icrası məcburi olacaq konkret bir sülh sazişi? Bu ikisi arasında çox ciddi fərq var. Əgər bəyanat və ya hüquqi məcburiyyət yaratmayan başqa o tipli bir sənəd müzakirə olunursa, belə sənədlərin yaxın keçmişdə dəfələrlə qəbul edildiyini və hər hansı nəticə vermədiyini xatırlatmaq istərdim. Yox, əgər münaqişənin həllinə yönəlmiş və icrasına vasitəçilərin ciddi nəzarət edəcəyi öhdəlik xarakterli hüquqi sənəd, tutaq ki, saziş və ya müqavilə layihəsi masaya qoyulubsa, bu, artıq tamam yeni bir situasiya deməkdir".

Bununla belə, Ş.Cəfərli qeyd etdi ki, hələlik əlimizdə ətraflı məlumatlar olmadığı üçün bu barədə konkret fikir söyləmək və ümumən hazırkı prosesin necə nəticələncəyini proqnozlaşdırmaq çətinidir. "Münaqişənin tarixinə nəzər salanda buna bənzər aktiv dövrlərin əvvəllər də yaşandığını görmək olar. Məsələn, elə Rusiyanın patronajlığı ilə aparılan danışıqlarda gündəmə gələn və razılaşdırılan Mayendorf deklarasiyasını (2008), Həştərxan bəyanatını (2010), Kazan sənədini (2011) misal kimi göstərmək olar. Bunlar münaqişənin həllinə gətirib çıxarmayıb". Ekspert qeyd etdi ki, indiki mərhələdə prezidentlərin növbəti görüşü hazırkı aparılır: "Həmin görüş yəqin ki, bir çox suala aydınlıq gətirəcək. Hələlik bir şey aydındır ki, müharibə ehtimalı bu mərhələdə aradan qalxıb və biz silahların yenidən susduğu dövrə daxil olmuşuq. Bu situasiyanın davamlı olub-olmayacağı sülh danışıqlarının gedişindən asılıdır".

İstənilən halda görünən budur ki, S.Lavrov da Bakıdan razı qayıdıb. Onun "Azərbaycan prezidenti İlham Əliyevlə söhbət olduqca faydalı idi və Vyana ilə Sankt-Peterburq görüşlərindən sonra irəliləməyə kömək edəcək" sözləri də bunu təsdiqləyir. Ancaq bu nikbinliyin haraya qədər davam edəcəyini demək çətinidir.

□ E.PASASOY

Bir müddət əvvəl dünyasını dəyişmiş xalq artisti İlhamə Quliyevanın həbsdəki köməkçisi Mehriban Hüseynovanın həyat yoldaşı Tofiq Hüseynov hüquq-mühafizə orqanlarının rəhbərlərinə müraciət edib. T.Hüseynov müraciətində bir daha vurğulayır ki, həyat yoldaşı İ.Quliyevanın sifarişi əsasında, Xətai Rayon Məhkəməsinin qərarı ilə CM-nin 29.180.3.2 absurd maddəsi ilə təqsirli bilinərək həbs edilib.

T.Hüseynov müraciətində bildirir ki, Mehriban Hüseynova İ.Quliyevanın özünə məxsus bütün sahələr üzrə şəxsi köməkçisi olub: "Yoldaşım onun hegemonluğuna, özündənrazi xasiyyətinə, hərəkət və davranışlarına dözməyərək ağır eməliyyatdan sonra səhhəti düzələn kimi işdən azad olunmasını istəyib. O, isə qərəzli cavab verib, oğulluğu Orxan və dostu Vüqarın əsassız materiallarını əlində sübut tutaraq polis orqanlarına müraciət edib. İlhamə Quliyeva ictimai nüfuzundan və cəmiyyətdə tutduğu mövqeyindən istifadə edərək yalan və şər ittihamlarla həyat yoldaşımı həbs etdirməyə nail olub. Belə ki, ilk əvvəl guya Mehriban Hüseynovanın onu öldürməyə cəhd etdiyini bildirərək polis orqanlarına mü-

raciət edib. Araşdırma zamanı ittihamların tam əsassız olduğunu görüb, çıxış yolu kimi guya ona bihüşedici dərmanlarla təsir göstərməklə iradəsi əleyhinə əmlakını yoldaşıma vəsiyyət etməsinə imza etdirməklə soyğunçuluğa cəhd etmək iddiasını irəli sürdü. Bu ittihamlar əsassız və məntiqsiz olaraq prosesual normativ aktların kobudcasına pozulmasıdır. Çünki İlhamə Quliyevanın iradəsinə zidd olaraq imza edəcəyi heç bir sənəd mövcud deyil və yoldaşımın xeyrinə imza etdiyi heç bir əqd yoxdur. CM-nin 125. 6-cı maddəsinə əsasən müvafiq hal üzrə verilmiş cinayət yalnız şikayət faktını təsdiq edir, istintaq materialında sübut üçün dəyərləndirilə bilməz. Belə ki, İlhamə Quliyevanın istintaq orqanına verdiyi şikayət

"İlhamənin oğulluğuna yeni ittihamlar"

Tofiq Hüseynov: "Orxan və onun dostu həyat yoldaşımı gecə saat 2-ə qədər evində girov saxlayaraq..."

qanun baxımından heç bir sübutu əhəmiyyət kəsb etmir. Yoldaşımın onu zəhərləməyi və ya bihüşedici dərmanlar verməyi ekspert rəyində öz əksini tapmayıb. İstintaq yalnız İlhamə Quliyevanın və ona kömək olan 5 nəfər şəxsin təzyiqi ilə öz evində yoldaşımın etmədiyi əməli işgəncələrə məruz qoyaraq etiraf etməyini telefonla çəkdi və sonradan həmin video TV və internet vasitəsilə yayılıb.

CM-nin 126.6-cı maddəsinə əsasən şəxsin öz təqsirini etiraf etməsi ona qarşı ittihamın əsası kimi qəbul edilə bilməz. İlhamə Quliyeva "Ailə məhkəməsi" təşkil edərək öz yaxınları və tanışları olan Aida Yeqanova, Kəmələ Rüstəmovna, Orxan Nadirov, Vüqar Bağirov, Faiq Ələkbərlinin iştirakı və köməkliyi ilə özünəməxsus şəkildə yoldaşıma hədə-qorxu gəlməklə şəxsiyyəti alçaldan şəkildə ondan üzr istəməyini təşkil edib. Bu hadisəni Faiq Ələkbərliyə çəkdirərək görünlüləri, həyat yoldaşımın şərəf və ləyaqətini alçaldılması səhnəsini TV-lərdə yayılması yolu ilə təkrar olaraq qanunsuzluğa imza atıb.

Bundan başqa İlhamə Quliyeva oğulluğu Orxan və onun dostu Vüqarla birlikdə yoldaşımı gecə saat 2-ə qədər evində girov saxlayaraq ağır işgəncə veriblər, döyüblər, təhqir edərək bıçaqla xəsarət yetiriblər. Bundan əlavə həmin şəxslər gecə radələrində yaşadığımız evin qarşısında yoldaşıma hücum ediblər. Bunu gören qonşu və hal şahidləri istintaq tərəfindən indiyə qədər dindirilməyib, ifadələri alınmayıb. Bu faktlar barəsində dəfələrlə hüquq-mühafizə orqanlarına müraciət etsək də, baxılmayıb, heç bir qanuni tədbirlər görülməyib. İlhamə Quliyevanın yüksək vəzifəli himayədarlarının olması səbəbindən istintaq kobud qanun pozuntularına yol verərək yoldaşımı etmədiyi cinayət əməlinə təqsirkar etməklə öz işini yerinə yetirmiş hesab edir. Bildirirəm ki, yoldaşımın 9 aydır qanunsuz həbsdə saxlanılmağında istintaq orqanı CM-nin 28.5, 33.3, 124. 2.1, 125. 2.7, 139. 0.4, 141. 1.1, 145.3, 146.1 və digər maddələrinin tələbini kobud şəkildə pozur. Yoldaşıma elan olunmuş ittihamın tam əsassız və məntiqsiz oldu-

ğunu bildirirəm. CM-nin 121-ci maddəsinə əsas götürüb bir daha müraciət edərək bu işin aidiyyəti qurumlar tərəfindən nəzarətə götürülməsini və yoldaşımın azadlığını tələb edirəm. Həmçinin ittiham əsasən yoldaşımın guya tərtib etdiyi (əslində vəsiyyətnamə forması Vüqar və Məsmə ləqəbli qadın tərəfindən Orxanın sifarişi ilə gətirilibdir) öz xeyrinə İlhamə Quliyevanın əmlakını ələ keçirmək məqsədilə olan vəsiyyətnamə aşkar olunaraq xətti ekspertizaya göndərilmiş. Bununla bağlı yoldaşıma verilmiş ittiham əsassızdır. Ona görə ki, mülki məsələnin tələbinə görə notariat qaydada təsdiq edilməmiş vəsiyyətnamənin məhkəmə predmeti yoxdur. Bu səbəbdən də yoldaşımın vəsiyyətnamə tərtib etmək cəhdi məntiqsizdir. Bundan əlavə yoldaşıma qarşı alçaldıcı təhqir və işgəncə verməklə xəsarət yetirmiş, sonra isə öz çirkin əməllərindən həzz alaraq bu alçaldıcı kadrların görünlülərini yayan şəxslər barəsində CM-nin müvafiq maddələrilə araşdırma başlansın. İ.Quliyevanın cəmiyyət içində xarakterini, digər

şəxslərə qarşı fərdi heqemon davranışını nəzərə alaraq yoldaşıma qarşı etdikləri aşkar sübuta yetirilə bilər.

Bir daha bildirirəm ki, Mehriban Hüseynovanın bir qardaşı şəhid, bir qardaşı isə Qarabağ əli olaraq ağır xəstədir. Yoldaşım dövlətin bəzi güc memurlarının biganəliyinin qurbanı olub. Hüquq-mühafizə orqanlarından və ictimaiyyətdən xahiş edirəm ki, yoldaşımın əsassız olaraq cəza çəkməyinin qarşısını alınmasında köməkliliyinizi əsirgəməyiniz. Güclülərin haqsız təzyiqinə məruz qalmış tənha, köməksiz bir Azərbaycan qadınına, şəhid bacısına kömək edəsiniz".

□ E.HÜSEYNOV

Eldar Mahmudovun

"vurulmasının" 9 ayı

O, böyük siyasətə xaricdən yön verənlərə arxalanaraq oyuna girdi və...

• yulun 17-də Eldar Mahmudovun tutduğu vəzifədən çıxarılmasının 9 ayı tamamlanacaq. Ötən müddət ərzində E.Mahmudovun rəhbərlik etdiyi qurum ikiye bölünməklə ləğv olunub, sabiq nazirin komandasına daxil olan yüksək rütbəli şəxslərin bir çoxu həbsdədir. Keçən aylar ərzində Eldar Mahmudovun dəfələrlə həbs xəbərləri yayılsa da, bu baş verməyib. Eldar Mahmudovun özünün istintaqa cəlb edilməsi baş tutmur. "Niyə"si haqda indiyədək mətbuatda müxtəlif səpkili yazılar dərc olunub. Bir çox yazılarda Mahmudovun əlindəki kompromatlar üzərindən azadlıqda qala bildiyi vurğulanır.

Hazırda sabiq nazirin komandasının əsasən sahibkar-

lara qarşı qanunsuzluqları araşdırılır. Qanunla sabiq nazirin həbsi üçün kifayət qədər əsaslar var. İşdən çıxarıldığı gün Eldar Mahmudovu ele səhlənkarlığa görə həbs etmək olardı. Belə görünür ki,

Eldar Mahmudovun ölkə daxilində olduğu kimi xaricdə də adamlarının olması şübhəsizdir. Bir qədər əvvəl sabiq nazirin qudası, hazırda həbsdə olan Cahangir Hacıyevlə Məliyyə Nazirliyi arasında toq-

quşmanın pik həddində maliyyə naziri Samir Şərifovun barəsində "uçqat agent" iddiası ortaya çıxdı. Heç vaxt Azərbaycan haqda danışmayan bir keçmiş kəşfiyyatçı ölkənin siyasi hakimiyyətini silkelədi. Azərbaycanın təhlükəsizlik orqanına 11 il 3 ay rəhbərlik etmiş, buna qədər OBXSS kimi korrupsiya yuvası hesab edilən quruma rəhbərlik etmiş Eldar Mahmudovun əlində audio, video, foto sübutların olmaması təəccüblü olardı. Bununla belə Eldar Mahmudovun məhz əlindəki sənəd-sübutlara görə, şantaj materiallarının üzərindən azadlıqda qalmasını da birmənalı şəkildə söyləmək olmaz.

Mahmudov postunu itirəndən sonra sabiq səfir Arif Məmmədov maraqlı bir məqamı qabartmışdı. Sabiq səfirin fikirlərindən aydın olmuşdu ki, Eldar Mahmudovun qovulması onun beynəlxalq güclərlə iş birliyinə gətirməsinə gətirib. A.Məmmədov demişdi ki, "Eldar Mahmudovun özünə klan yaradıb və Prezident Administrasiyasına qarşı çıxıb". Yeni Eldar Mahmudovun sabiq nazirə çevrilməsi böyük siyasətə ayaq açma-

si, böyük siyasətdə olanlara badalaq vurmasının nəticəsidir. Bu gün Eldar Mahmudovun yaxasının istintaqçıların əlində olmamasını şərtləndirən amillərdən biri də bu ola bilər. O, böyük siyasətə xaricdən yön verənlərə arxalanaraq oyuna girdi və "vuruldu".

Bu gün onun həbs təhlükəsindən axrandıqlarının sayəsində yayına bildiyi barədə iddialar da 9 ayın sirləri sırasında.

□ E.HÜSEYNOV

Azərbaycan yollarında 11 iyul fəlakəti: bir gündə 9 ölü!

Son sutka ərzində Azərbaycanda baş vermiş yol qəzalarında 9 nəfər həyatını itirib.

Lent.az-ın məlumatına görə, iyunun 11-də ölkə yollarında ümumilikdə 14 yol qəzası qeydə alınıb.

Nəticədə həyatını itirən şəxslərdən başqa daha 17 nəfər də yaralanıb.

ADR Hə-
rə-
katı-
nın
rəhbəri, tanınmış iqtisadçı
Qubad İbadoğlu musa-
vat.com-un suallarını cavablandırır. İqtisadçı ma-
natın gözlənilən durumun-
dan, hökumətin böhrandan
çıxmaq üçün atdığı addım-
lardan, həmçinin problemlə
kreditlərdən danışır.

- Yenidən manatla bağlı məsələ gündəmə gəlib. Ölkədə növbəti devalvasiya ehtimalı varmı?

- Əvvəla deyim ki, devalvasiya davam edir. Əvvəlki formatda, kəskin olaraq inzibati qaydada deyil, bir az konbinə olunmuş qaydada, həm iqtisadi, həm inzibati amillərin təsiri ilə devalvasiyani biz hər gün, hər həftə müşahidə edirik. Çünki ayda orta hesabla bütövlükdə dəyəri 3 faiz ucuzlaşarsa, o deməkdir ki, elə il ərzində manat öz dəyərini 36 faizlik itirə bilər. Bu 36 faiz də əvvəlki səviyyədə iki devalvasiya arasındakı göstəricini özündə ehtiva edir. Sadəcə olaraq, Mərkəzi Bank kursu dəyişir. Mərkəzi Bankın bu istiqamətdə həyata keçirdiyi məzənnə siyasəti həm də bugünkü mövcud makroiqtisadi durumdan qaynaqlanır. Ötən il başqa situasiya var idi. Ötən il həm ölkədə neft gəlirləri azalır, valyuta daxilolmaları az idi. Amma bütövlükdə götürəndə həm Mərkəzi Bankın valyuta ehtiyatları çox idi, eyni zamanda, Neft Fondunun vəsaitləri hesabına valyuta bazarındakı gərginliyi aradan qaldırmaq imkanları var idi.

Ötən il ölkədə iqtisadi artım da var idi. Eyni zamanda, iki devalvasiyanın baş verməsi müəyyən mənada manata olan təzyiqlərin azalmasına gətirib çıxardı. Bu il vəziyyət tamamilə fərqlidir. Bu il ölkədə əvvəla, iqtisadi tənəzzül var, makroiqtisadi göstəricilər pisləşib. Bu il on bir ildən sonra ilk dəfə olaraq tədiyyə balansının cari hesablarında kəsir yaranıb. Eyni zamanda, bu ilin mart ayında on bir il sonra xarici ticarət dövriyyəsində mənfə saldo yaranıb. Dalbadal üç aydır ki, bu, müşahidə olunur. Belə olan halda, nəzərə almaq lazımdır ki, indiki halda situasiya heç də ötən ilki situasiya ilə eyni deyil, daha pisdır. Manatı qorumaq daha çətindir. Nəzərə alsaq ki, bir tərəfdən manatı qorumaq üçün müəyyən addımlar atılırsa, eyni zamanda, iki devalvasiya Azərbaycanda həm qiymətlərin bahalaşmasında stimül, mövcud biznesin fəaliyyətində çətinliklər yaratdı. İndiki situasiyada alıcılıq qabiliyyəti aşağı düşüb. Alıcılıq qabiliyyətinin aşağı düşməsi həm də anti-devalvasiya kimi qəbul oluna bilər. Həqiqətən də əvvəlki kimi həm manat, həm də valyuta ilə dövriyyə çox deyil. Nəzərə almaq lazımdır ki, bu, devalvasiyanın qarşısını al-

maq üçün arqument yaradırsa, amma digər makroiqtisadi faktorlar, o cümlədən tədiyyə balansındakı kəsir, eyni zamanda, xarici ticarət dövriyyəsindəki mənfə saldo, ölkədə valyuta daxilolmalarının azalması son nəticədə həm də manata olan təzyiqləri getdikcə yüksəldir. Bu baxımdan, he-

ma çox gec başladılar. Kurs olaraq, yanaşma kimi dəyərləndirirəm. Amma çox gec, həm də sistemli bir yanaşmadır. Fərmanlarla, ayrı-ayrı qərarlarla bütövlükdə bu kompleks problemi həll etmək mümkün deyil. Amma mən hesab edirəm ki, bu gün Azərbaycan iqtisadiyyatı qarşısın-

və və tərəvəz olub. Düzdür, o valyuta ayrı-ayrı şəxslərə, şirkətlərə gəlib. Bütövlükdə dövletin özünün valyuta ehtiyatlarının artımına xidmət etmir. Amma istənilən halda Azərbaycan bazarına valyutanın gətirilməsi o deməkdir ki, Azərbaycan neft sektorundan kənar ixracatdan qazanc əldə

yalar üçün əlverişli şərait yaradılmalıdır.

- İki devalvasiyadan sonra kreditlərlə bağlı problem ciddiləşib, problemlə kreditlərin həcmi artıb. Hökumət niyə bu problemin həllində maraqlı deyil? Maliyyə vəsaiti yoxdur, yoxsa başqa səbəb var?

- Düşünürəm ki, vəsait

Azərbaycan bankları necə əldə edə bilər? İndiki halda xarici mənbələrdən mümkündür. Xarici mənbələr də borc verəndə ölkənin və ayrı-ayrı bankların reyting cədvəlinə baxırlar və ona müvafiq qərar verirlər. İndiki halda bu problemin ləngidilməsi bütövlükdə Azərbaycan iqtisadiyyatı

"Əvvəlki formatda devalvasiya olmayacaq"

Qubad İbadoğlu: "Manat ilin sonuna kimi davamlı şəkildə öz məzənnəsini itirməkdə davam edəcək"

sab edirəm ki, əvvəlki formatda devalvasiya olmayacaq, amma artıq devalvasiyani bir daha kiçik təpələrlə hər tərəfdə hiss edirik. Bu ayın sonunda yenə ABŞ-ın Federal Ehtiyat Sisteminin toplantısı olacaq. Oradakı qərarın da Azərbaycanda valyuta bazarına təsiri mümkündür. Ən azı, psixoloji baxımdan cəmiyyətə təsir göstərir. Və artan valyuta tələbatı il ərzində manatı təzyiqlə altındadır saxlayacaq. Manat ilin sonuna kimi davamlı şəkildə öz məzənnəsini itirməkdə davam edəcək, itirəcək.

- Böhrandan çıxmaq üçün hökumətin atdığı addımlar yetərlidirmi?

- Əslində hökumətin bu istiqamətdə kursu düzgündür. Böhrandan çıxmaq üçün hökumət qeyri-neft ixracatının stimullaşdırılmasına çox diqqət yetirdi. Eyni zamanda, qeyri-neft iqtisadiyyatının təşviq olunmasına diqqət yetirdi. Bütün bunlarla yanaşı, həm gömrükdə, həm də digər sahələrdə müəyyən dəyişiklikləri şərtləndirdi. Bu, birbaşa həm ixrac prosesləri üçün əhəmiyyətli struktur idi. Am-

da duran ən vacib məsələlərdən biri ölkənin idxal məhsullarına olan tələbatını aşağı salmaq və bunun üçün də daxili istehsalı stimullaşdırmaq və idxalı əvəz edən yerli istehsal sahələrini inkişaf etdirməkdir. Bu istiqamətdə müəyyən addımlar atılır. Lisenziyaların verilməsində, eyni zamanda, yerli istehsalın fəaliyyətini stimullaşdırılmasında addımlar atılır, amma bunları kifayət hesab etmirəm. Milli iqtisadiyyatın qarşısında duran ikinci vacib məsələ də birinci ilə əlaqəlidir. İkinci məsələ qeyri-neft ixracatını təşviq etməkdir. Bu gün Azərbaycanın qeyri-neft ixracatına baxsaq, orada əsas paya malik olan kənd təsərrüfatı məhsulları, emal sənayesi məhsulları, neft kimya məhsullarıdır. Kənd təsərrüfatında istehsalı məhsuldarlığın yüksəldilməsi Azərbaycanın regional bazarda rəqabət qabiliyyətinin yüksəldə bilər. Ən azı, Azərbaycan qiymət rəqabətində üstünlük qazana bilər. Məsələn, bizim ötən ilki qeyri-neft ixracatına baxsaq, orada ən yüksək paya malik mey-

dəndir. Onun ölkəyə daxil olması çox önəmlidir. Düşünürəm ki, bu gün ən vacib siyasətdən biri məhz ölkədə meyvə-tərəvəz istehsalı sahəsində aqrar sektorun inkişafıdır. Bu, ixrac sektorunun inkişafı heyvan və bitki mənşəli məhsulların da ixracatını stimullaşdırır. Çünki ötən il qeyri-neft ixracatında meyvə və tərəvəz ixracatından sonra ikinci böyük hissəyə malik olan mal bitki və heyvan mənşəli yağlardır. Bu da daha çox "Azərsun" şirkəti tərəfindən həyata keçirilir. Şəkər üçüncü yerdədir. Nəzərə almaq lazımdır ki, ötən il 212 milyon dollar şəkər ixracatı olub. Amma biz onun 180 milyon dollarını şəkər çuğundurun idxalına xərcləmişik. Bu gün əgər Azərbaycan şəkər çuğundurunun istehsalı sahəsində irəliləyişlərə nail olsaq, şəkər ixracatından əldə olunan gəlirlər iqtisadiyyatda önəmli yer tuta bilər. Amma digər məhsullar var, kimya sənayesi məhsulları var, Azərbaycanda potensial qeyri-neft ixracı sahəsindən hesab olunur. Hesab edirəm ki, ölkənin kənd təsərrüfatı sahəsində deyil, ixracat potensialı da xüsusilə də şərab istehsalındadır. Burada bizim potensialımız var. Ona görə hesab edirəm ki, ilk növbədə bu məhsullar üzrə ölkədəki iqtisadi vəziyyətin dəyərləndirilməsinə getmək lazım idi. Həmin sahələrin inkişaf etdirilməsi, yeni sahələrin yaranması istiqamətində, innovasiyaların, texnologiyaların cəlb edilməsi ilə məhsuldarlıq və rentabellik göstəricilərinin artırılmasına yönələn sektor siyasəti ehtiyac var. Bu gün Azərbaycan da bu, çatışmır. Ayrı-ayrı fərmanlarla biz onu təmin edə bilmirik. Bütövlükdə bu sektorda struktur islahatlarına ehtiyac var. Yeni texnologiyaların cəlb edilməsinə ehtiyac var. Bunun üçün də ilk növbədə hesab edirəm ki, investisi-

yoxdur. Çünki böyük bir məbləğ, vəsait tələb etmir. İlk növbədə kreditlərin həlli üçün təxminən 150 milyon manatdan söhbət gedir və bu da Azərbaycanda əlçatan bir vəsait ola bilər. Hesab edirəm ki, bu, kreditlərlə bağlı yaranmış vəziyyəti xeyli dərəcədə durulda bilər. Bu baxımdan, hökumətin sadəcə olaraq bu məsələdə qərar verməkdə təرددülməsinin əsas səbəblərdən biri bundan ibarətdir ki, bu, son nəticədə davamlı bir prosesə çevrilə bilər. Güzəştin beş min dollara qədər olan kreditlərə verilməsi on min dollar, yaxud ondan çox kredit borcu olanların kredit ödənilməsinə neqativ təsir göstərə bilər. Onlar da gözləyə bilərlər ki, bu gün beş min dollara qədər olanlar güzəştdən yararlanıbsa, sabah on min dollara qədər krediti olanlar üçün şamil oluna bilər. Bir növ kredit ödənilməsində maliyyə intizamsızlığına təsir göstərə bilər, maliyyə intizamsızlığını çoxalda bilər. Bu, hökumətin təreddüdünə səbəb olan əsas amillərdən biridir. Bunu tənzimləmək o qədər də çətin deyil. Hesab edirəm ki, bu istiqamətdə hökumət addım atmalıdır. Problemlə kreditlərin ümumi kredit portfelində payı artır. Bu, son nəticədə həm bütövlükdə yalnız bankların maliyyə vəziyyətini pisləşdirmir. Yalnız vətəndaşların banklar, məhkəmə orqanları qarşısında asılılığını gücləndirmir, eyni zamanda, bankların kredit rentinqlərinə mənfə təsir göstərir. Nüfuzlu beynəlxalq kredit təşkilatları bankların reytinglərinə hər ay yenidən baxırlar və reytingi aşağı salırlar. Bu, bütövlükdə bank sisteminin mövcud böhrandan çıxmaq imkanlarını çətinləşdirir. Çünki Azərbaycan bank sisteminin mövcud böhrandan çıxmaq üçün Azərbaycan banklarına ucuz və uzunmüddətli dövr üçün kreditlər, investisiyalar lazımdır. Bunu

üçün də, banklar üçün də əlavə problemlər yaradır. Onların mövcud problemləri həll etmək imkanlarını məhdudlaşdırır. Təəssüf olsun ki, bu sadəcə həqiqəti başa düşənlərlə imtina edənlər arasında müzakirələr açıq deyil. Biz də öz arqumentlərimizlə bunu gücləndirirdik. Bank sektorunu müzakirələrə cəlb olunmayıb. Ümumiyyətlə, bu dövrdə vacib məsələlərdən biri ekspert müzakirələrinin genişləndirilməsidir, ictimailəşdirilməsidir. Əgər ölkənin iqtisadi islahatları paketi hazırlanırsa, ölkənin islahatlara keçid üçün yol xəritəsi hazırlanırsa, bunun üçün prezidentin məlum fərmanı ilə kifayət qədər vaxt ayrılıbsa, müzakirələr də açıq olmalıdır. Çox təəssüf olsun ki, bizdə hazırda bu müzakirələr bağlı saxlanılır. Müstəqil ekspertlər öz fikirlərini mətbuatda bölüşür. Amma bu müzakirələrin açıq olması, ictimai xarakter alması islahatlara inamı da artır bilər, ekspertlərin də tövsiyələri ola bilər. Çox təəssüf ki, bu problem bütövlükdə milli iqtisadiyyatımız üçün xarakterik olaraq qalır. İndiyə qədər çox təəssüf olsun ki, yol xəritəsinin müzakirələri təşkil olunmayıb və bu, açıq şəkildə aparılmayıb. Hətta ən müəkkəmlə sənəd ortalağa çıxsa da, ictimai dəstək qazanmayan və ekspertlərin töhfələri, tövsiyələri, təklifləri yer almayan sənəd olaraq ciddi şəkildə islahatlar üçün önəmli azalacaq. Müzakirə olunmalıdır ki, sonra reallaşdırılacaq. Həqiqətən ictimai dəstək, ekspert dəstəyi qazanandan sonra reallaşdırılacaq ki, Azərbaycan iqtisadiyyatı bundan qazansın. Bu gün bunun necə hazırlanması ilə bağlı proseslərə cəlb olunmayan ekspertlər sabah bu sənədin qəbulu, dəstəklənməsi istiqamətində təkliflərə çıxış etməyəcək".

İclasın suyunun suyu

Zamin Hacı
zaminhaci@gmail.com

Dövlət başçısının rəhbərliyi altında Nazirlər Kabinetinin birinci yarımilliyə yekun iclasına televizorda baxmamışam. Ancaq iclasın AzərTAc-da dərc edilən stenoqramından belə məlum olur ki, tədbir bu ardıcılıqla keçirilmişdir: prezidentin giriş sözü, müdafiə sənayesi naziri Yavər Camalovun, kənd təsərrüfatı naziri Heydər Əsədovun və "Meliorsiya və Su Təsərrüfatı" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin sədri Əhməd Əhmədovun çıxışları, prezidentin yekun nitqi. Vəssalam. Bunlardan başqa, ortada ayrı söhbət olmamışdır.

Əlbəttə, Yavər müəllimin özüyəriyən milli yabalarımızın istehsalı və dünya ordularına ixracı mövzusunda nağılları ilin istənilən vaxtında aktualdır, maraqla dinlənilir. Ancaq indi, necə deyirlər, aprel döyüşlərində 2 min hektar torpağımızı geri almağımız haqda məlumatdan sonra daha yerinə düşür. (Bu rəqəm iclasda səsləndi, 2 min hektar hardasa 20 kvadrat-kilometrlük böyük ərazidir, görəsən, biz bu qədər yeri harda almışıq ki, heç kim görə bilmir? Yəqin gözəgörünməz örtüklə üstünü bağlamışıq, düşməni tapa bilməsin). İclasda həmin əraziləri öz istehsalımız olan silahlarla aldığımız deyildi, halbuki, apreldə ancaq İsrail və Rusiya istehsalı silahlardan söhbət gəldi. Olsun, əlbəttə, istəməyən gözü çıxsın. Bəlkə elə yaxşı gəpə basdıq, ermənilər də inanıb qaçdılar? 23 ildir azərbaycanlılar gəpə idarə edilirsə, bunun ermənilərə də təsiri olar.

Kənd təsərrüfatı nazirini də qarpızın bol vaxtında danışırdımayıb, haçan danışırdıcaqsan?

Qaldı su idarəsinin müdiri, o da gəpün suyu çox olsun deyər istənilən fəsilə danışıq. İnanmırsansa NK-nin bundan qabaq iclaslarının stenoqramını tapıb oxu. Son 23 ildə Əhməd müəllimin danışmadığı bir dənə də iclas yoxdur. Gəlir suyu şlüzədən açıq, buraxır iclas salonuna, çıxır gedir. Əslində bizim NK və idarəetmə aparatı Avqı tövlələri fəson bir şeydir, hesab eləyək Əhməd müəllim də Herakldır. Görkəmcə də Heraklin qocalığına bənzəyir. Ancaq 23 ildir içərini yuyub təmizləyə bilməyib, çünki özü də yalançı, çirkli sular axıdır.

Hə, indi gələk həlli vacib məsələlərə: millət bu iclasda kimlərin danışmasını umurdu? Mən sayım, yalan olsa NK işçisiyəm.

Birincisi, orda səhiyyə nazirindən hesabat istənilməli idi, çünki son aylar səhiyyə sistemindən faciə xəbərlərinin ardı-arası kəsilmir. Dişi ağrıyanın başını kəsirlər, bəbasil müalicəsinə gedənin beyni cərrahiyyə olunur. Həkimlər dilənçi payı maaş alır, tibbi sığorta isə üfəqdə görünür.

İkincisi, orda təhsil sistemi müzakirə edilməli idi, çünki məktəblərimiz çox faciəvi durumdadır. Uşaqlar nə riyaziyyatı bilirlər, nə ana dilini.

Üçüncüsü, manatın acı taleyi, hamının təşvişlə gözlədiyi üçüncü inflyasiya haqda danışmaq lazım idi. Kreditlərin taleyi necə olacaq, banklarda batan əmanətləri kim ödəyəcək, nə üçün son bir ildə əhalinin banklara etimadı azala-azala gedir, təkcə əmanətlər 2 milyard manata yaxın azalıbdır və sairə.

Dördüncüsü, hansı sosial yönümlü inkişafdan dem vurub, samovar qaynadırlar ki, ünvanlı sosial yardıma ehtiyacı olanlar artıq Bakıya axışıb Sosial Müdafiə Nazirliyinin qapısında piket qayıb, yol kəsirlər? Özü də pul-suzluq, dövlətin qənaət və kasıblığı həmin ünvanlı sosial yardım alanların sayında da açıq görünür: keçən il 112 min ailəyə pul verildirsə, bu ilin iyuluna həmin rəqəm... 11 min ailədir! 10 dəfə azalıb. Çox az, dilənçi payı rəqəmdən söhbət gedir - hər ailəyə ayda 150 manat. Ölməmək üçün. Bunu da tapıb verə bilmirlər.

Əslində tapmaq olar, ancaq dövləti xalqın özü qursaydı. Çünki ünvanlı sosial yardımdan, xalqın boğazından, sağlamlığından, qorunmasından, təhsildən kəsirlər o pullar cürbəcür səfəhdən yarıqlarına, şoulara, ofşor hesablara axıdılır.

Hərçənd, iclas Formula-1-dən sonraya düşdüydündən orda idman nazirinin hesabat verməsi məntiqli oldu. Görünür, naziri tapa bilməyiblər. Ya da Əhməd müəllim suyu çox açıq, naziri sel aparıb.

Türkiyənin "Milliyet" qəzetinin İŞİD terror təşkilatının üzvlərini Avropaya göndərmək üçün Azərbaycan, Gürcüstan və Kipr ölkələrini yeni marşrut xətti kimi seçdiyi, Azərbaycan və Türkiyəni hədəfə aldığı barədə verdiyi xəbər hər iki dövlətdə ciddi narahatlıq doğurub. Ekspertlər xəbərindən arından həyəcan təbili çalır.

Azərbaycanın İŞİD təhlükəsini önləmək üçün ciddi tədbirlər görməsi, dünyanın öndə gedən xüsusi xidmət orqanları ilə əməkdaşlığı genişləndirməsinin vacibliyi vurğulanır. Qəzetin xəbərində İŞİD-in Azərbaycan və Türkiyədə terror aktları törətmək üçün Azərbaycan və Şimali Qafqaz terrorçularından istifadə edəcəyi barədə xəbər verilməsi təhlükəni daha da artırır.

Xüsusilə, İŞİD-in tərkibində azərbaycanlıların olduğunu nəzərə alsaq, təcili addımların atılması çox vacibdir.

Keçmiş MTN rəhbərlərindən olan, Azad Demokratlar Partiyasının sədri Sülhəddin Əkbər terror təhlükəsinin gücləndiyini bildirdi: "İndiyə qədər etdiyimiz xəbərdarlıqlara baxmayaraq, Azərbaycan hakimiyyəti lazımı tədbirlər görməyib. Bu istiqamətdə atılan addımları hələ ki, yetərsiz hesab edirəm. Çünki terrorla mübarizə aparmaq üçün ilk növbədə, ölkənin güclü kəşfiyyat xidməti olmalıdır. Nəzərə alsaq ki, MTN ləğv edilib və bu kəşfiyyat xidməti yenidən qurulur, onda mənzərə aydın olar. İŞİD-lə sözdə deyil, realda ciddi mübarizə aparın dövlətlərin xüsusi xidmət orqanları ilə yaxından əməkdaşlıq etmək lazımdır. Burada Azərbaycan, ilk növbədə, qardaş Türkiyə ilə sıx əməkdaşlıq etməlidir. Bundan əlavə, ABŞ, İsrail, Almaniya, Fransa, Böyük Britaniyanın da kəşfiyyat orqanları ilə yaxın əlaqələr qurulmalıdır. O cümlədən, Pakistan kəşfiyyatı ilə də yaxından əməkdaşlıq çox vacibdir. Çünki onların terrorla mübarizədə böyük təcrübələri var. Sadaladığım ölkələrlə Azərbaycan qısa zamanda sıx əlaqələr qurmağı bacarmalıdır. Özü də qura bilməsə, burada Türkiyənin yardımından istifadə etməlidir. Çünki Türkiyənin qeyd etdiyim ölkələrlə uzun illərdə sıx, praktiki əlaqələri var. Bir amili unutmaq olmaz ki, terrorla mübarizədə kəşfiyyat çox önəmlidir. Terror təşkilatlarını qloballaşdırıb. Yüzlərlə Azərbaycan vətəndaşı İŞİD sıralarında döyüşür. Eyni zamanda, ölkə daxilində İŞİD-lə bağlı olan şəxslərin həbsləri, məhkəmələri keçirilir. Terror təşkilatı artıq

Sabiq MTN zabiti İŞİD təhlükəsi ilə bağlı ilginç açıqlamalar

Sülhəddin Əkbər: "Azərbaycan hazırlıqsız yaxalanmamalıdır"

Türkiyə və Azərbaycanı "əl-Qaidə" üzvləri və Sədam Hüseynin generallarından ibarətdir. O generallar da Rusiyada təhsil alıblar. Rus dairələri ilə yaxından əlaqələri var. Rusiyanın bu informasiyaları bizimlə bölüşüb-bölüşməməsi mənim üçün sualdır".

S.Əkbər türk kəşfiyyatının dünyanı aparıcı kəşfiyyat xidmətlərindən olmadığını qeyd etdi: "Yalnız Türkiyəyə arxalanmışımız yetərsiz olar. Unutmaq olmaz ki, dünyanın qabaqcıl kəşfiyyat xidmətləri belə terrorun qarşısını ala bilmirlər. İŞİD gizli, radikal şəkildə mübarizə aparır və öz sıralarında təmizləmə işi aparmağı bacır. Buna görə onların sıralarına adam yerləşdirmək çətinidir. Aşağı səviyyələrdə agentlər ola bilər. Amma unutmaq olmaz ki, qərarların siyasi, strateji, praktiki və operativ kimi səviyyələri var. İŞİD terror qruplaşması olduğundan, burada siyasi və strateji qərarlar vahiddir. Burada rəhbərliyə adam yerləşdirmək çətinidir. Azərbaycan və Türkiyə imkanlarını birləşdirməlidir. Siyasi, strateji və operativ səviyyələri güclü olmalıdır. Çünki hansı ölkədə terror törədiləcəyi bu səviyyəli qərarlarla verilir. Rus kəşfiyyatının bu sahələrdə imkanları çoxdur. Çünki İŞİD rəhbərliyi keçmiş

gəldikdə isə, bunun səbəblərini dəqiq bilmirik. Əgər İŞİD burada terror törətmək istəyirsə, təkcə Azərbaycanla bağlı ola da bilməz, digər ölkələrə yönəlik siyasət də ola bilər. Azərbaycanda bir çox xarici ölkələrin nümayəndəlikləri var. Yəni İŞİD harada mümkünsə, orada da mübarizəsini aparacaq. Bu, sərhəd mübarizəsi deyil. Hər istiqamətdən təhlükə gözləmək olar. Azərbaycan və Türkiyə arasında sıx əlaqələr var, strateji mütəfiqlik mövcuddur. Eyni zamanda, ölkə daxilində İŞİD-lə ciddi mübarizə gedir. Bunu həbs edilmələr, keçirilən məhkəmələr sübut edir. Bu baxımdan hədəfə gələ bilərik".

Müsahibimiz sonda Azərbaycanın İŞİD təhlükəsindən sovuşmaq üçün hansı istiqamətlərə diqqət yetirməsindən də söz açdı: "Təhlükəsizlik orqanı İŞİD təhdidi ilə mübarizəni narıncı səviyyəyə qaldırmalıdır. Narıncı qırmızı rəngdən öncəsidir. Qırmızı səviyyəyə o zaman elə olunmalıdır ki, artıq kəşfiyyat orqanının təhlükə barədə əlində informasiya olsun. Yəni terror olması, harada törədiləcəyi barədə dəqiq məlumat olar. İndi ümumi məlumat olduğuna görə, narıncı səviyyəyə qaldırılmalıdır. Belə halda təhlükəsizlik xidməti hazır vəziyyətdə olur. Açıq panika yaratmaq da ehtiyac yoxdur. Azərbaycan hazırlıqsız yaxalanmamalıdır. Deyilməməlidir ki, terror gözlənilməzdir. Azərbaycan hakimiyyəti və cəmiyyəti bilməlidir ki, belə hadisə gözlənilir".

Partiya sədri Azərbaycanın hədəf seçilməsinə də aydınlıq gətirdi: "Türkiyənin hədəf seçilməsi bellidir. Çünki uzun zamandır aktiv şəkildə İŞİD-lə mübarizə aparır. Azərbaycana

Rusiya prezidentinin səfərinə dair yeni bilgiler

Rusiyanın xarici işlər naziri Sergey Lavrovun səbirsizliklə gözlənilən və diqqətlə izlənilən Azərbaycan səfəri başa çatdı. Səfərin yekunları, detalları yəqin ki, hələ bundan sonra qızgın müzakirə predmeti olacaq. Siyasi təhlilçilər əsas da bu suala cavab tapmağa çalışacaqlar ki, Lavrov Azərbaycana nə ilə gəlmişdi, özü ilə nə apardı?

Rusiyanın baş diplomati isə Bakıda bəyan elədi ki, o, Azərbaycan və Ermənistan prezident Vladimir Putinin tapşırığı ilə səfərlər edir. Lavrovun Bakı ziyarəti sözsüz ki, həm də elə Vladimir Putinin qarşısındakı Azərbaycan səfərini hazırlamaq məqsədi güdüdü.

Xatırladaq ki, bu mövzuda danışan Rusiya səfiri Vladimir Doroxin ötən həftə ANS-ə verdiyi açıqlamada bildirmişdi ki, Putin Bakıya əliboş gəlməyəcək və iki ölkə arasında silah ticarəti ilə bağlı yeni müqavilələr də imzalanacaq.

Maraqlıdır ki, Azərbaycanla uğurlu silah ticarəti quran Rusiya işğalçı Ermənistanla hələ ötən ildən boyun olduğu 200 milyon dollarlıq kredit çərçivəsində silah-sursat verməyə tələsmir. Neçə gündür erməni tərəfinin yuxusunu qaçıran da budur - Moskvanın İrəvana silah verməkdə xəsislik etdiyi halda, Bakıya yeni partiya müasir silah və hərbi texnika satmağa hazırlaşması.

Bu xüsusda Lragir.am saytının şərhçisi Akop Bədəlyan ənənəvi giley-güzar və Rusya-fob ovqatda yazır: "Bəlli olub ki, Putinin Azərbaycana qarşısındakı səfəri çərçivəsində tərəflər ara-

Putin Bakıya əlidolu gəlir -

düşmən bağırını çatladan anons

Kremlin Azərbaycanla yeni silah müqavilələri imzalamağa hazırlaşması Ermənistanda təlaş artırır; Rusiya ilə Qərb arasında vurnuxan işğalçı ölkə Bakının yeni müharibə hazırlığından bərk narahatdır...

sında yeni silah müqavilələri bağlanacaq. Azərbaycan Rusiyadan artıq 10 milyard (əslində 4 milyard dollarlıq) - red.) silah alıb və almaqda davam edir.

Bakı müharibənin əleyhinədir, niyə silahlanmaqda davam edir? Məgər Azərbaycanın başqa düşməni də var ki, müharibəyə hazırlaşır?"

Erməni analitikə görə, mədam ki, Azərbaycan silah alır, demək, müharibə onun gündəmində aktual olaraq qalır. "Əgər aprel müharibəsindən

həmsədrin yalnız arzusu ola bilər. Çünki Azərbaycan 22 il müharibə etməməklə hamıya, ən əvvəl işğalçı Ermənistanla və vasitəçilərə əslində böyük bir

şans vermişdi ki, problemi dinc yolla nizamlamaq üçün real iş görsünlər. Bu şans boşuna getdi. Nəticə isə bəllidir - işğalçıya, elə vasitəçilərə də qulaqburması ilə nəticələnən aprel müharibəsi.

Ancaq bundan sonra da Ermənistan özü üçün nəticə çıxarmayıbsa, konstruktiv mövqə tutmursa, hətta əksinə, havadarların aralanıb əvvəlkindən daha radikal yanaşma sərgiləyirsə, müharibə əlbəttə ki, yenə də gündəmdə olacaq, Azərbaycan təcavüzkara qarşı yeganə etibarlı silahından imtina etməyəcək, silahlanmaqda davam edəcək, təmas xəttində onun əl-qolunu bağlayan yeni monitorinq mexanizmlərinə də razı olmayacaq. Bunu anlamaq çoxmu çətin?

O ki qaldı Uorlikin açıqlamasına Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev Varşavada qayıdan kimi, həm də Sergey Lavrovun Bakı səfəri öncəsi "müharibə vədini" təkzib edib. "Ermənistan təxribatçı əməllərini davam etdirsə, vəziyyət dəyişə bilər" - söyləməklə. Bu, təcavüzkar konstruktiv mövqə tutmayacağı təqdirdə Bakının ona qarşı zora əl atmalı olacağı barədə işğalçıya və vasitəçilərə aydın bir ismarıqdır.

"Aprel döyüşləri bir daha onu göstərir ki, status-kvo tezliklə dəyişdirilməlidir. Bunu artıq məsələ ilə məşğul olan vasitəçilər də dəfələrlə bəyan edib. Status-kvonun dəyişdirilməsi isə işğal edilmiş torpaqların azad edilməsi deməkdir" - bunu da İlham Əliyev NATO sammitindən qayıdandan sonra bəyan edib.

Hər halda kim olmasa da, Azərbaycan bir klassik həqiqəti artıq çox yaxşı əxz edib: "Sülh istəyirsənsə (xüsusən də Ermənistanla!), müharibəyə hazır ol". Yaxud heç vaxt heçbir əldən qoyma. Elə ona görə hazırlaşırıq və çomağı əldə möhkəm tutmuşuq. Lazım gəlsə ikinci "çomağı" da götürəcəyik!..

Nazirin haqqında danışdığı silah erməniləri qorxuya salıb

2016-cı ilin aprel ayının əvvəllərində Ermənistan ordusunun təxribatlarının qarşısını alan silahlı qüvvələrimiz düşməne layiqli cavab verdi. Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin bölmələri qısa müddətdə düşmənin ön və dərinlikdə cəmləşən qüvvələrini müəyyənləşdirdi və sıradan çıxardı. Bunu qarşı tərəf də dolayısı ilə təsdiqlədi və Azərbaycan ordusunun gücü müxtəlif ölkələrin ekspertləri, rəsmi şəxsləri tərəfindən xüsusi vurğulandı.

4 günlük aprel savaşından sonra İsrailin "Haaretz" qəzeti yazmışdı ki, Azərbaycan Silahlı Qüvvələri Qarabağda gedən döyüşlər zamanı Ermənistan qüvvələrinə dəqiq zərbələrin endirilməsi üçün İsraildən alınan, indiyədək heç vaxt real döyüş şəraitində tətbiq olunmayan, faktiki olaraq məxfi silah sistemlərinə aid edilən kamikadze-dronlardan istifadə edib. İnternetdə bu pilotsuz uçuş sistemlərinin tətbiq olduğunu təsdiqləyən videokadrlar da yayıldı.

Azərbaycan "Zərbə" pilotsuz döyüş sistemlərini sınaqdan keçirir; Ermənistanda təşviş yaradan bu hərbi qurğu hədəfi 99 faiz məhv etmək qabiliyyətindədir

Qəzet yazmışdı ki, görüntülərə əsasən, həmin kamikadze-dronun İsrailin istehsal etdiyi "Harop" pilotsuz döyüş sistemi olduğu təxmin edilir.

Məlumatlara görə, bəhs etdiyimiz döyüş sistemləri 4 günlük müharibədə erməniləri ən çox təşviş salan silahlardan biri

oldu və İrəvan həmin silahı Azərbaycana satdığı üçün İsrailə qarşı kampaniyaya başladı.

Lakin bu hadisələrdən sonra da ordumuzun silah və müasir hərbi texnikalarla təchizatında fasilə yaranmayıb. Əksinə, Azərbaycan artıq özü bu kimi silahlarnın istehsalına başlayıb. Belə ki,

Nazirlər Kabinetinin ilin birinci yarısının yekunlarına həsr edilmiş iclasında çıxış edən müdafiə sənayesi naziri Yaver Camalov bildirdi ki, MSN bir sıra yeni hərbi texnika və silahlarnın istehsalına hazırlaşır.

Nazir xüsusi olaraq vurğulayıb ki, aprel döyüşlərindən sonra prezident "Zərbə" pilotsuz döyüş sistemlərinin istehsalının təşkil edilməsinə dair göstəriş verib və artıq həmin göstəriş yerinə yetirilib: "Cənab prezident, sizin bu göstərişiniz artıq yerinə yetirilib və "Zərbə" pilotsuz döyüş sistemləri artıq hazırdır, sınaqlardan keçir, yaxın vaxtlarda ordunun sərəncamına verilecək".

Yaver Camalov əlavə edib ki, Azərbaycanın istehsalı olan "Zərbə" pilotsuz döyüş sistemləri düşmən hədəflərini havadan izləməklə yanaşı istənilən vaxt ona dağıdıcı zərbə endirə biləcək və ermənilərin qorxulu rəyasına çevrilecək.

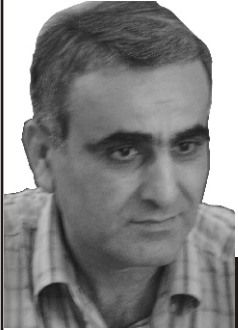
Nazirin anons verdiyi silahın nələrə qadir olması barəsində "Yeni Müsavat"a hərbi ekspert Üzeyir Cəfərov danışdı. O bildirdi ki, bu qurğunun istehsal olunması Azərbaycan üçün uğurdur: "Prinsip etibarı ilə aprel hadisələrində artıq bilirdi ki, Azərbaycan bu kimi silahı hazırlamaq niyyətindədir. Bu istiqamət üzrə işlər görülürdü. Çünki İsraildən aldığımız buna bənzər avadanlıqdan istifadə edilməsi nəzərdə tutulub. Çünki bu silah vasitəsi ilə istənilən nöqtədən düşməne sarsıdıcı zərbə vurmaq olur. Bütün bunlarla yanaşı, bu, həm də iqtisadi baxımdan bizim üçün səmərəlidir. Çünki İsraildən əldə etdiyimiz pilotsuz uçuş avadanlığı həm çox baha idi, həm də onun gətirilmə xərcləri yüksək idi. İndiki halda isə məsərəflər xeyli azalıb. Bir sözlə, bunu Müdafiə Sənayesi Nazirliyinin çox uğurlu işlərindən biri saymaq olar. İndi təkcə bu deyil, uzaq və yaxın mənzillli raketlərin də buraxılmasına start verilib. Qısa bir müddətdə nazirlik bu sahəyə qoyulan vəsaitin xeyli bir hissəsini Azərbaycanın büdcəsinə qaytaracaq".

Ekspert silahın əsas funksiyaların barəsində aşağıdakıları söyləyib: "Silahın funksiyası ondan ibarətdir ki, düşmənin istənilən yerüstü canlı qüvvəsini və texnikası çox rahat şəkildə sıradan çıxara bilər. Özü də havanın istənilən şəraitində bu avadanlıqdan istifadə etmək mümkündür. Onun səhv etmə əmsalı çox azdır. 100 faiz 99 faizdə qurğu hədəfi sıradan çıxarır. Həmçinin "Zərbə" pilotsuz döyüş sistemlərinin xüsusiyyətlərindən biri də odur ki, daha çox düşmənin canlı qüvvəsinin, zirehli texnikasının sıx toplandığı ərazilərdə istifadə edilir. Onun müəyyən edilməsi və sıradan çıxarılması üçün Ermənistan tərəfinin heç bir texniki imkanları yoxdur. Ona görə də bu gün onlar Rusiyaya tərəf can atırlar ki, tank əleyhinə avadanlıq əldə etsinlər ki, bəlkə bunun vasitəsi ilə hansısa bir işləri həyata keçirə bilsinlər. Yeni bu qurğunun üstünlükləri həddindən artıq çoxdur və İsrail texnologiyasına əsaslanmış bir avadanlıqdır".

Ekspert həmçinin qeyd edib ki, "Zərbə" pilotsuz döyüş sistemlərinin bir üstünlüyü də onu idarə etmək üçün az sayda canlı qüvvənin cəlb olunmasıdır:

"Bu avadanlıq uzaqdan idarə olunur və texnologiyası çox mükəmməldir. Konkret olaraq istifadə olunmasına bir, yaxud da iki nəfər cəlb olunur. Koordinat verildikdən sonra o çox rahat şəkildə həmin ərazidə hədəfə tapır və sıradan çıxarır. Təsir dərəcəsinə gəlincə isə bir necə yüz metr ərazidə hədəfin sağ qalması, ondan yayınma imkanı sifirə bərabərdir. İndiki şəraitdə çox da böyük şəxsi heyət cəlb etmədən, həmin texnikadan rahat şəkildə istifadə edə bilərik".

Ekspert silahın əsas funksiyaların barəsində aşağıdakıları söyləyib: "Silahın funksiyası ondan ibarətdir ki, düşmənin istənilən yerüstü canlı qüvvəsini və texnikası çox rahat şəkildə sıradan çıxara bilər. Özü də havanın istənilən şəraitində bu avadanlıqdan istifadə etmək mümkündür. Onun səhv etmə əmsalı çox azdır. 100 faiz 99 faizdə qurğu hədəfi sıradan çıxarır. Həmçinin "Zərbə" pilotsuz döyüş sistemlərinin xüsusiyyətlərindən biri də odur ki, daha çox düşmənin canlı qüvvəsinin, zirehli texnikasının sıx toplandığı ərazilərdə istifadə edilir. Onun müəyyən edilməsi və sıradan çıxarılması üçün Ermənistan tərəfinin heç bir texniki imkanları yoxdur. Ona görə də bu gün onlar Rusiyaya tərəf can atırlar ki, tank əleyhinə avadanlıq əldə etsinlər ki, bəlkə bunun vasitəsi ilə hansısa bir işləri həyata keçirə bilsinlər. Yeni bu qurğunun üstünlükləri həddindən artıq çoxdur və İsrail texnologiyasına əsaslanmış bir avadanlıqdır".

Şarmazanovun farmazonluğu

Zahid SƏFƏROĞLU
zsafaroglu@gmail.com

Ermənistanlı Eduard Şarmazanov ad-soyadlı birisi var. Kökəncə yunan kürdü olan bu şəxs yüksək dövlət postu tutur - parlamentin vitse-spikeridir. Ermənidən çox ermənilik edən və özünü daim gözə soxmağı sevan bu yunan kürdü vaxtaşırı Azərbaycan əleyhinə sayıqlamaları və təhqiramiz ifadələri ilə gündəmə gəlməyi xoşlayır.

O biri həmkarları kimi özünü həmişə müdrik göstərməyi sevan Şarmazanov yenə farmazonluğundan qalmayıb. Bu dəfə durub nə ifraz eləsə yaxşıdır? Deyib ki, Azərbaycan yalnız Dağlıq Qarabağın müstəqilliyini tanıyandan sonra status-kvo dəyişə bilər.

Bundan sonrası isə lap şədəvirdir. Sitat: "Ermənistan üçün əsas xalqların öz müqəddəratını təyin etməsi prinsipi. Xalqların öz müqəddəratını təyin etməsi - prinsip, ərazi bütövlüyü isə - vasitədir. Vasitə prinsipə xidmət etməlidir, əksinə yox".

Bəh-bəh. Yeni sözünün canı odur ki, Bakı Qarabağ məsələsinin həllini istəyirsə, regiondan əlini birdəfəlik çəksin, ikinci erməni "dövlətini" tanısın, qurtarsın getsin. Bununla da Azərbaycan torpaqlarında gəbərməmiş minlərlə erməni yaraqlısının, yezidi kürdünün ruhu şad olsun, öz doğma torpaqları uğrunda şəhid olmuş minlərlə azərbaycanlı balasının, günahsız Xocalı qurbanlarının qəbiri isə üstülənsin.

İşə bax, dünyada sayı 40 milyona çatan kürdlərin birçə dövləti yoxdur, amma cəmi 2-3 milyonluq erməni havadarlarına güvənib ikinci dövlət iddiası ilə yaşayır. Sayı 100-cə min olan bir ovuculuq Qarabağ ermənisinə öz müqəddəratını təyin etmə haqqı verilməliymiş! Ay sən öləsən!..

Təbii ki, Azərbaycan buna heç vaxt getməyəcək. Ən yüksək səviyyədə də dönə-dönə bəyan edilib ki, tarixi ərazilərimizdə ikinci erməni dövlətinin yaradılmasına imkan verilməyəcək. Hətta nəzəri cəhətdən hesab eləsək ki, bizdə hansısa siyasi qüvvə buna razı ola bilər, yenə xalq, on minlərlə şəhidimizin ruhu, köçkünlərin, Xocalı qurbanlarının ah-naləsi buna imkan verməz. Amma Azərbaycanda özününtihar haqda düşünən belə bir qüvvə yerli-dibli yoxdur, ola da bilməz.

Bunlar bəlli. Şarmazanovun "Öz müqəddəratını təyin etməsi prinsip, ərazi bütövlüyü isə vasitədir, vasitə prinsipə xidmət etməlidir" xəstə iddiası isə elementar tənqiddə belə dözümsüzdür. Yəqin bu yeni erməni kəşfi, daha doğrusu, sayıqlama da elmə məlum olmayan qədim erməni mənbələrindən əxz edilib.

Əvvəla, müqəddəratı təyin etmə prinsipi düşmən tərəf üçün belə qiymətlidirsə, o zaman ermənilər 200 minlik azərbaycanlı toplumu kompakt yaşadığı ərazidən zorla çıxarıb Ermənistanı niyə monoetnik dövlətə çeviriblər? Sözü düşmüşkən, vaxtilə akademik Andrey Saxarov Qarabağ probleminin həlli üçün elə bu formulu təklif eləmişdi: Ermənistanı və Azərbaycanda simmetrik referendum. Amma İrəvan razı olmadı - aydın məsələdir niyə.

Nə isə. Adam hələ özünü oxumuş sayır, o boyda dövlət postu tutur, amma beynəlxalq hüquq haqda elementar təsəvvürü belə yoxdur. O sırada "Helsinki Yekun Aktı"ndan bixəbərdir (yaxud Şarmazanov özünü avamlığa vurur) - hansı sənəddə ki, birmənalı şəkildə ölkələrin ərazi bütövlüyü bütün yerdə qalan prinsiplərin önündə qoyulub. Bu, o deməkdir ki, Avroatlantik məkanda heç bir dövlətin sərhədləri zorla dəyişdirilə bilməz. Yoxsa Avropada daş-daş üstə qalmazdı.

Eləcə də BMT Nizamnaməsi: bu Nizamnamədə üstəlik, təcavüzə məruz qalan ölkəyə öz ərazi bütövlüyünü bərpa etmək, işğala son qoymaq üçün hərbi yola əl atmaq hüququ tanınır. Yeri gəlmişkən, BMT TŞ-nin Qarabağa dair qətnamələri məhz ərazi bütövlüyü prinsipinin vəzkeçilməzliyi əsasında qəbul olunub - erməni tərəfi ısrarla onları rədd eləsə də.

Nəhayət, dünyanın ən böyük hərbi-siyasi bloku olan NATO özünün Varşavadakı sammitində qəbul elədiyi yekun sənəddə bu prinsipi ali prinsip kimi elan edərək, bir daha Azərbaycanın da ərazi bütövlüyü müdafiə etdiyini təsbit edib. Bununla da separatçı və işğalçı ermənilərə yerini göstərərək, onlara növbəti tərs şillə tutuzdurub...

***

Görəsən, yaxın-uzaq tarixi, beynəlxalq hüququ özünəməxsus şəkildə təftiş və təhrif edən saxtakar ermənilərə, onların Şarmazanov tipli farmazonlarına daha hansı mötəbər sənəd, dəlil-sübut lazımdır?! Bəlkə öz bədbəxt xalqını zı miflərlə yedizdirmək əvəzinə, nəhayət, ona həqiqəti deyəsiniz - acı da olsa?! O həqiqət isə belədir: erməni xalqının xoşbəxtliyini başqa xalqın bədbəxtliyi üzərində qurmaq olmaz, mümkün deyil, olmayacaq!

İyulun 11-də hüquq-mühafizə orqanları Moskvada Rusiya kriminal aləminin ən nüfuzlu nümayəndələrindən biri, "Ded Xasan"ın varisi sayılan "Şakro Molodoy" ləqəbli Zaxari Kalaşovu saxlayıb. "Rosbalt" agentliyinin məlumatına görə, Rusiya Federal Təhlükəsizlik Xidməti əməkdaşları onu qandalayıb Moskva Daxili İşlər İdarəsinin binasına aparıblar.

Məlumatda bildirilir ki, "qanuni oğru"nu dələduzluqda ittiham edirlər. O da bildirilir ki, "Şakro" iş üzrə ifadə vermək üçün dəvət edilərsə də, bundan imtina edibmiş.

"Rosbalt" yazır ki, "Şakro" ötən ilin dekabrın 14-də Moskvanın Roçdelsk küçəsində yerləşən "Elements" restoranında baş verən atışma ilə bağlı istintaqın suallarına cavab verib. Onun həbsinə qərar verilməsi barədə dəqiq bilgi yoxdur, amma istisna deyil ki, "Şakro"ya cinayət işi açılınsın.

Xatırladaq ki, dekabrda hadisə "Elements" restoranının sahibəsi Janna Kimlə azərbaycanlı olduğu deyilən dizayner Fatimə Misikova arasındakı borca görə baş verib. Belə ki, Janna Fatiməyə "Elements" restoranının yenidən dizayn edilməsini sifariş verib. Amma görülən iş onu qane etməyib. Görülən işə görə 600 min avro ödəyən biznesmen xanım azərbaycanlı dizaynerlə əlaqələrini kəsib. Misikova isə öz növbəsində çoxdan tanıdığı "Şakro"ya müraciət edərək restoran sahibəsinin 9 milyon rubl borclu qaldığını iddia edib. Janna Kimin restoranına Andrey Koçuykovun silahlı adamları gələrək qarşı tərəflə "razborka"ya çıxıb. Keçmiş OMON-çulardan ibarət restoranın mühafizə xidməti işə qarışdıqda baş vermiş mübahisə atışma ilə nəticələnib. Hadisə nəticəsində iki nəfər ölüb, 8 nəfər isə yaralanıb. Hadisəyə görə tutulan "İtaliyalı" ləqəbli avtoritet Andrey Koçuykov həbs edilib. O, hələ "Şakro" həbsdə olanda onun ən yaxın adamı kimi tanınırdı.

İki il əvvəl azadlığa buraxılan "Şakro Molodoy"un Rusiyaya şərtlə qayıtdığı və hüquq-mühafizə orqanları ilə anlaşdığı deyilirdi. "O Moskvanın sakit heyətini pozmamaya söz verib" deyərək, xəbərlərdə bildirilirdi. 2010-cu ildə bu cinayət işi ilə bağlı Gürcüstan hökuməti İspaniya Ədliyyə Nazirliyinə "Şakro" nun ekstradisiyası üçün sorğu vermişdi. Ona erməni biznesmenin oğurlanması və öldürülməsi işi üzrə 18 il qiyabi hökm çıxarılıb. Rusiya isə həbs müddəti bitən kimi onu öz vətəndaşı kimi himayə etdi və

Zaxari Kalaşov

"Şakro kürd" azərbaycanlı qıza görə həbs edildi-təfəsilat

Zaxari Kalaşovun həbsi kriminal aləmdə dəngələri dəyişə bilər; Rusiya kriminalında ağırlığını saxlayan "Ded Xasan" əşirəti və mafiyası lider kimi onu tanıyır

Fatimə Misikova

Andrey Koçuykov

Gürcüstana təhvil vermədi. Yəqin ki, həm də müəyyən şərtlər daxilində.

"Şakro Molodoy" un Rusiya hüquq-mühafizə orqanları ilə anlaşmanı pozduğu barədə indi qəti rəy demək tezdir, amma onun saxlanması sıradan hadisə də deyil. Çünki Rusiya kriminalında ağırlığını saxlayan "Ded Xasan" əşirəti və mafiyası onun legitimliyinə və mafiyası onun legitimliyinə tanınır. Amma son vaxtlar xüsusilə Rusiyanın iri şəhərlərində kriminalın yenidən qanlı toqquşmaları xəbərləri artıb. Bu xüsusdə "Şakro" ilə profilləşən söhbətə ehtiyac ola bilər. Onun həbsi kriminal

aləmdə dəngələri dəyişə bilər.

Üstəlik, Rusiya kriminalının "xaç atası" sayılan Aslan Usoyanın qətlindən keçən 3 ildə bu işin kimin törətdiyi hələ də məlum deyil. Məhz "Şakro"nun qayıdışından sonra onun günahkarları tapacağı və qisas alacağı deyilirdi.

Xüsusən, Azərbaycan dili saytlar "Şakro"la ilə bağlı yayılmış son xəbərdə onu azərbaycanlı "qanuni oğru" Rövsən Caniyevə ("Rövşən Lənkeranski") "ölüm hökmü çıxaran" kimi təqdim etsələr də, əslində belə bir qərar heç vaxt olmayıb. Bu qətlin "Lənke-

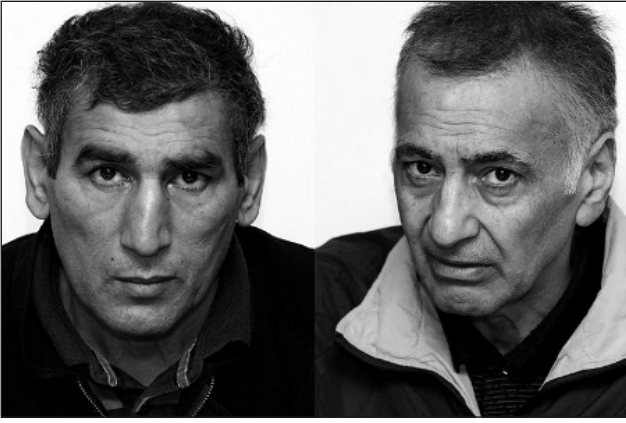
ranski" ye "yüklenməsinde" maraqlı olan qüvvələr çalışsalar da, "Şakro" heç bir tutarlı sübut olmayan cinayəti konkret olaraq kiminsə ayağına yazmadı. Aydındır ki, belə bir qərar olarsa, kriminal aləmdə elə bir qanlı "razborkalar" başlayır ki, onun qarşısını almaq çətin olar. "Şakro Molodoy"un guya bəzi azərbaycanlı "qanuni oğru"ların adının alınması barədə qərar verməsi də təsdiqlənməmə-

miş xəbərlər sırasındadır. Aydın görünən həm də odur ki, "Şakro" həbsdə olduğu müddətdə Rusiya kriminalında baş vermiş bütün "razborka"lara görə özünü hədəfə çıxarmaq niyyətində deyil.

Zaxari Knyazeviç Kalaşov 1953-cü il, martın 20-də Tiflisdə anadan olub. Milliyətçə yezidi kürdüdür, onu "Şakro kürd" kimi də tanıyırlar. 18 yaş olanda o, SSRİ-nin cinayət aləminin avtoritetləri sırasına daxil ola bilib. Ona "qanuni oğru" adını 1971-ci ildə stalinizm həbsxanalarını da görmüş Avdo Mirzoyev verib.

1971-1985-ci illərdə bir neçə dəfə həbsxana həyatı yaşayan avtoritet 1989-cu ildə Moskvaya üz tutur. Onun müxtəlif dövrlərdə "Solntsev", "İzmaylovski" və "Bratski" kimi kriminal qruplaşmalara rəhbərlik etdiyi deyilir. O, əsasən qeyri-leqal kazino, narkotik və silah alveri ilə məşğul olur. Rusiyada üç dəfə mühakimə olunandan sonra 2003-cü ildə "Şakro" İspaniyaya yerləşib. "Şakro Molodoy" İspaniyadan qaşsa da, 2006-cı ilin mayında Birləşmiş Ərəb Əmirliklərində həbs edilib İspaniyada çirkli pulların yuyulması ittihamı ilə mühakimə edilən Z.Kalaşov 7 il azadlıqdan məhrum edilib və 20 milyon avro cərimə olunub. O, 2014-cü ilin oktyabrın 29-da İspaniya həbsxanasından azadlığa buraxılıb. "Şakro Molodoy"un vaxtilə Azərbaycanda Rusiya istehsalı olunan avtomobillərin satışı biznesində payı olduğu da deyilirdi. Qeyd edək ki, onun Tiflis ətrafında olan nəhəng villası müsadirə olunub və polis binası kimi fəaliyyət göstərir.

□ "Yeni Müsavat"

Azərbaycanda bir qrup jurnalist ermənilər tərəfindən girov götürülərək, Şuşa həbsxanasında saxlanılan Dilqəm Əsgərov və Şahbaz Quliyevlə görüşmək üçün təşəbbüs qrupu yaradıblar. "Dilqəm və Şahbazı ziyarət et, həqiqətləri gözünlə gör!" adı altında könüllü jurnalistlərdən ibarət təşəbbüs qrupunun yaydığı məlumatlara görə, onların məqsədi Dilqəm və Şahbazın qaldıqları şərait, səhhətləri ilə bağlı geniş auditoriyaya gərəкли, eləcə də şəffaf informasiyalar verməkdir.

Bildirilir ki, təşəbbüs qrupuna könüllü olaraq üzv olan jurnalistlərin siyahısı və müraciətləri birbaşa Beynəlxalq Qızıl Xaç Komitəsinin (BQXK) rəhbərliyinə, Ermənistan və Azərbaycan tərəfinin ombudsmanlarına təqdim olunacaq.

Məsələ ilə bağlı "Yeni Müsavat"a danışan **Mətubat Şurasının rəhbəri, deputat Əflatun Amaşov** bildirib ki, jurnalistlərin girovlarla görüşməsi üçün əllərindən gələnlən köməklili edəcəklər: "Bu, kifayət qədər müsbət bir təşəbbüsdür. Belə bir addımı Mətubat Şurası dəstəkləyir. Mətubat Şurası həmin qrupun təşəbbüsünün baş tutması üçün əlindən gələni edəcək. Müvafiq beynəlxalq

və yerli təşkilatlarla əlaqə saxlamaq lazımdır. Azərbaycan jurnalistlərinin həmin şəxslərlə görüşü üçün nələrlə etmək lazım olduğu müəyyənləşdirilməlidir. İlk olaraq bu addım atılmalıdır. Hər şey qanunvericilik çərçivəsində aparılmalıdır. Əminəm ki, buna müvəffəq olmaq olar. Bir daha qeyd edirəm ki, ilk olaraq bununla əlaqədar həm yerli, həm də beynəlxalq qanunvericilik baxımından müəyyən işlər görülməlidir. Müvafiq qurumlarla əlaqə saxlayıb, vəziyyəti dəqiq öyrənmək lazımdır. Mətubat Şurası belə bir təşəbbüsdə bulunan insanlar üçün mümkün olan hər şeyi edəcək".

Mövzu ilə bağlı "Yeni Müsavat"a danışan **hüquqşünas**

Girovlarımızla bağlı jurnalistlərin təşəbbüsünə Mətubat Şurasından dəstək gəldi

Əflatun Amaşov:
"Bu ideyanın baş tutması üçün əlimizdən gələni edəcəyik"

nas Ələsgər Məmmədli bildirib ki, jurnalistlərin Şahbaz Quliyev və Dilqəm Əsgərovla görüşməsi hüquqi baxımdan mümkündür: "Jurnalistlərin ölkə sərhədi olmadan informasiyanı almaq və yaymaq hüququ var. Əgər bu səfər informasiya toplamaq baxımından nəzərdə tutulubsa, mümkündür. İstər Ermənistan, istərsə də Azər-

Ələsgər Məmmədli:
"Buna hüquqi baxımdan hər hansı bir məhdudiyət yoxdur"

baycan Avropa Konvensiyasına qoşulub. Konvensiyanın 10-cu maddəsində isə bilavasitə bu ifadə işlədilir ki, ifadə azadlığı ölkə sərhədləri olmadan məlumatları toplamaq, almaq və yaymaq hüququ özündə ehtiva edir. Bu baxımdan da əgər Azərbaycan jurnalistləri ora getmək istəyirlərsə, bunun hüquqi baxımdan hər hansı bir

məhdudiyəti yoxdur. Əlbəttə ki, Ermənistan mülahizələrinə görə buna imkan verməyə bilər. Belə olarsa jurnalistlər öz təşəbbüsünü Avropa Məhkəməsinə qədər qaldıra bilərlər. Şahbaz Quliyev və Dilqəm Əsgərovla bağlı informasiya toplamaq ictimai əhəmiyyət kəsb edir. İctimai əhəmiyyət kəsb edən informasiyanın toplanmasına da məhdudiyət qoyula bilməz".

Ə.Məmmədli bildirib ki, girovları ziyarət etmək üçün iki fərqli məqam var:

"İstənilən sayda, yaxud da əlaqəsi olmayan insanın oraya gedərək həmin şəxslərlə görüşmək imkanı olmaya bilər. Çünki həmin şəxslər Ermənistan qanunvericiliyinə görə məhkumdurlar. Əslində isə onlar girovdurlar. Təəssüf ki, Ermənistan beynəlxalq qanunvericiliyi kobud şəkildə pozaraq, onları məhkum hesab edir. Məhkumlarla görüşmə isə ailə üzvlərinə icazə verilir. Jurnalistlərin, ictimai əməkdaşların hadisə ilə bağlı onlar-

la görüşmək məsələsinə gəlinlə, qapalı yerdə olduğu üçün ola bilər ki, birbaşa görüşmə icazə verilməsin və bunu mövcud qanunlarla əsaslandırınlar. Ancaq bilavasitə ora gedib, onların saxlanıldığı yerin ətrafından informasiya toplamaq mümkündür. Çevrədən informasiya toplamaq üçün heç bir məhdudiyət qoyula bilməz. Əgər Ermənistan buna mane olarsa, məsələnin Avropa Məhkəməsinə çıxarılması imkanları yüksək olar".

Xatırladaq ki, 2014-cü ilin 11 iyul tarixində Rusiya vətəndaşı Dilqəm Əsgərov və Azərbaycan vətəndaşları Şahbaz Quliyev, Həsən Həsənov Azərbaycanın işğal altında olan ata-baba yurdları Kəlbəcər rayonuna yaxınlarının məzarlarını ziyarət etmək üçün getdikləri zaman ermənilər tərəfindən girov götürüldülər. Düşmən tərəf Dilqəm və Şahbazı yaxalasa da, Həsən Həsənov qətlə yetirilib. Dekabr ayında Kəlbəcər girovları üzərində qondarma "məhkəmə" qurulub. İşğalçı rejimin qurduğu "məhkəmə" Dilqəm Əsgərovu ömürlük, Ş. Quliyev isə 22 il müddətinə azadlıqdan məhrum edib.

□ Əli RAİS

Şəhidə hörmətsizlik, Tolik və icra başçısı davası

Artıq bir neçə gündür ki, gündəmin əsas müzakirə mövzularından biri aprel döyüşlərində şəhid olan Elvin Mirzəyevin bu günədək qəbir daşının qoyulmaması məsələsidir. Xaçmaz rayon sakini olan şəhid E.Mirzəyevin anası mətbuata danışaraq oğlunun qəbirüstü abidəsinin götürülməsi ilə bağlı aidiyyəti orqanlara müraciət etsə də, heç bir nəticə olmamasından və oğlunun təltif edildiyi medalın hələ də onlara təqdim edilməməsindən şikayətlənib.

Məsələ xüsusən də sosial şəbəkələrdə geniş müzakirə edilib, şəhid və onun ailəsinə qarşı biganə yanaşan yerli orqanlar tənqid olunub.

Prodüser Tarix Əliyevin (Tolik) sosial şəbəkə vasitəsi ilə şəhid Elvin Mirzəyevin qəbir daşının qoyulması ilə bağlı xərcləri öz üzərinə götürmək istədiyini bildirməsi isə olayı bir qədər də qabardıb. Prodüser qeyd edib ki, şəhidə mərmərdən başdaşı qoymaq fikrindədir: "Şəhidin qəbrinin üstünü düzəltməyə Xaçmazın icra başçısının 500 manatı yoxdursa, mən ona mərmərdən qəbirdaşı qoyduraram. Allah vətən uğrunda ölənlər hər bir şəhidə rəhmət eləsin".

Maraqlıdır ki, geniş ictimai qınağa tuş gələn **Xaçmaz Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Şəmsəddin Xanbabayev** dərhal mərasim təşkil edərək şəhidin layiq görüldüyü medala

onun ailəsinə təqdim edib. Yada salaq ki, düşmən tərribatının qarşısını alarkən şəhid olan hərbi qulluqçu Elvin Mirzəyev "Hərbi xidmətdə fərqlənməyə görə" 3-cü dərəcəli medala layiq görüldü.

Aprəl döyüşlərindən aylar keçməsinə baxmayaraq, şəhidin bu günədək qəbirüstü abidəsinin götürülməməsi məsələsinə gəldikdə isə icra başçısı Şəmsəddin Xanbabayev "Bizim Yol" saytına açıqlama verərək məsələyə bu cür aydınlıq gətirib: "Qəbirlərin düzəldilməsi ilə bağlı Müdafiə Nazirliyi ilə məsləhətləşmələr aparmalı idik. Ona görə də, bu məsələlər bir az yubanır. Qaldı ki, Tolik deyilən bir adamın bu məsələlərə qarışmağına, o belə şeylərlə özünü reklam etməsin. Ayıbdır, dövlət var, belə şeyləri həll etməyə gücümüz çatır, sadəcə, niyə bir az yubanıb izah etdim".

Prodüser:
"Azərbaycan Ordusunun, dövlətinin heç vaxt Tolik kimilərinin puluna ehtiyacı olmayıb"

İcra başçısı şəhidin məzar üstünü düzəltməyi öz üzərinə götürən prodüseri tənqid etməyi də unutmayıb: "Tolik qələt edib, başını daşa döyür. Mən özüm bu məsələni diqqətimdə saxlayıram. Bu gün hər şey həll olunacaq. Tolik bununla özünə reklam qazanmasın, ayıbdır. Əgər eləmək istəyirdisə bunu səssiz-səmirsiz edərdi, daha reklam edə-edə yox. Çox iş adamları,

İcra başçısı:
"Heç kəs bunu Tolik formasında etmir"

xeyriyyəçilər var ki, şəhid ailələrinə yardım etmək istəyir. Amma heç kəs bunu Tolik formasında etmir".

Prodüserin də bu məsələyə cavabı gecikməyib. "Yeni Müsavat"a danışan **Tarix Əliyev (Tolik) məsələyə reklam xətrinə reaksiya vermədiyini, şəhidin ailəsi və qardaşı ilə də əlaqə saxladığını və onların biganəlikdən şikayətləndilər deyib:**

"Mən bu ölkədə heç kimə ki, şəhidin məzarını ucaldım. Mən bunu yalnız şou-biznesdə rəhmətə gedən, statusu olmayan bir müğənni üçün edərdim. Azərbaycan Ordusunun, dövlətinin heç vaxt Tolik kimilərinin puluna ehtiyacı olmayıb, olmayacaq da. Amma bir şeyi bilərəm ki, hər bir icra başçısının vəzifə borcudur ki, bunu etsin. Çünki həmin rayonun vətəndaşı, şəhididir. Şəhidin qardaşı ilə də əlaqə saxladım. Onlar dedilər ki, "bizim özümüzün də imkanımız var qəbirin üstünü götürməyə, lakin bizə təsir edən odur ki, aidiyyəti qurumlar bizim övladımıza qayğı göstərmir". Xaçmazda imkanlı şəxslər də var, hansı ki, onlar da bu məsələyə kömək edə bilərdilər. Məni yandıran odur ki, bunları düşmən də izləyir. Mən şəxsən Şəmsəddin Xanbabayev ilə danışmışam. O, haqqımda dediyi sözləri təkzib etdi və mənimlə mehriban danışaraq heç bir irad tutmadı".

Təbii ki, burada əsas məsələ tərəflər arasında hər hansı qalmaqal və çekişmə deyil, zaman-zaman dövlət qurumların, bu işdə məsul olan məmurların şəhidlərimiz və onların ailələrinə qarşı olan biganəlikdən, bəzən isə hörmətsizlikdən söhbət gədir. Bu cür faktlarla xüsusən bölgələrdə tez-tez rast gəlinir. Bəs görəsən vətən uğrunda canlarını fəda edən şəhidlərimizə qarşı bu cür münasibət nədən irəli gəlir?

Qarabağ Azadlıq Təşkilatının (QAT) sədri Akif Nağı

mövzu ilə əlaqədar məsələyə öz münasibətini bildirib. O, qeyd edib ki, ictimai nəzarət və mətbuat bu məsələdə xüsusi fəallıq göstərməlidir: "Şəhidlər Xiyabanı həmişə bizim diqqət mərkəzimizdədir. Şəhidlərin Xiyabanının bərpa vəziyyətində olması ilə bağlı QAT təşkilatı olaraq dəfələrlə Xaçmazda, İmişlidə, Şəkiddə, Şamaxıda aksiyalar keçirib, müraciətlər edib, məsələni diqqətə çatdırmışıq. Aprel döyüşlərindən sonra Bakıda və rayonlarda şəhidlərin əksəriyyətinin yas mərasimlərində iştirak etdik. Oradan da gördük ki, aprel döyüşlərindən sonra şəhidlərə qarşı olan münasibət yaxşı mənada xeyli dəyişib. Lakin görünür ki, bu məsələ yenə də diqqətdə qalmalıdır. İctimai nəzarət olmalı, ictimai təşkilatlar və mətbuat bu məsələdə xüsusi fəallıq göstərməlidir.

Burda subyektiv amillər də ola bilər. Yeni məmurların subyektiv münasibəti - hansısa məmurun ağılına gəlmir, hansısa məmur isə biganəlik edir. Bəzinsə isə anlamır ki, şəhidlərə hörmətsizlik olmaz, şəhid ailəsinə diqqət olmalıdır, məzarının üstü götürülməlidir".

Sonda qeyd edək ki, **Əsgər Ailələrinə Dəstək İctimai Birliyinin sədri Mətanət Əsgərqızı** mətbuat vasitəsi ilə ictimaiyyətə çağırış edərək Xaçmaz şəhərindən olan daha iki şəhidimizin, Əmrax Yüzbəyovun və Elvin Qayıbovun da bu günədək məzar daşlarının götürülmədiyini bildirib.

□ **Xəlida GƏRAY**

Dövlət Statistika Komitəsi son 6 ayın inflyasiya rəqəmini açıqlayıb. Komitənin hesablamalarına görə, 2016-cı ilin birinci yarısında istehlak məhsullarının və xidmətlərin qiymətləri əvvəlki illə müqayisədə 10,5 faiz artıb. Komitənin məlumatına görə, qiymətlər ərzaq məhsullarında 11,9, qeyri-ərzaq məhsullarında 15,4, əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlərdə isə 4,5 faiz yüksəlib.

Məlumatda o da qeyd edilir ki, iyun ayında qiymətlərdə artım olub. May ayına nisbətən istehlak məhsulları və xidmətlərin qiymətləri 0,5, qeyri-ərzaq məhsullarının qiymətləri 0,3 faiz artıb. Əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlərin qiymətləri isə sabit qalıb. Bəzi qiymətlərdə ucuzlaşma olub, ancaq bu daha çox mövsümi məhsulların hesabına olub. İyunda may ayı ilə müqayisədə qeyri-ərzaq məhsullarının bir çoxunun qiymətində bahalaşma qeydə alınıb. Bahalaşma əsasən parçaların, geyim və ayaqqabıların, inşaat materiallarının, zərgərlik məmulatlarının, xalça və digər döşəmə örtüklərinin, şüşə məmulatları, yemək qabları və əşyalarının, məişət cihazlarının, televizor və kompüterlərin, miqnik avtomobillərinin qiymətlərində olub.

Əhalini düşündürən suallardan biri də odur ki, hökumətin açıqladığı inflyasiya rəqəmi reallığı əks etdirirmi?

İqtisadçı-ekspert Vüqar Bayramov "Yeni Müsavat"a açıqlamasında bildirdi ki, real inflyasiya hökumətin açıqladığı rəqəmdən daha yüksəkdir, təxminən 15 faizə yaxındır: "Manatın ikinci devalvasiyasından sonra qiymət artımları müşahidə olundu. Bahalaşma ən çox ölkəyə gətirilən məhsullarda hiss olundu. Praktiki olaraq, inflyasiya hesablanan zaman qiymət artımlarının nə-

İqtisadçı ekspertlərdən yeni inflyasiya xəbərdarlığı

"Real inflyasiya hökumətin açıqladığı rəqəmdən daha yüksəkdir"

zərə alınması olduqca vacibdir. Dövlət Statistika Komitəsinin metodologiyasından istifadə edərək ölkənin fərqli yerlərində qiymətlərin toplanması onu göstərir ki, əgər alternativ inflyasiya hesablasa, DSK tərəfindən elan edilən rəqəmdən daha yüksək olacaq. Çünki qiymət artımları var və özünü həm ərzaq, həm qeyri-ərzaq, həm geyim, həm də digər məhsullarda göstərməkdədir. Dürğunluq olmasına baxmayaraq, uzun müddət qiyməti

azalan avtomobil bazarında belə son iki ayda müəyyən qiymət artımları müşahidə edilmişdir. Söhbət köhnə avtomobillərdən gedir. Qiymət artımları ərzaq və qeyri-ərzaq məhsulları da daxil olmaqla, əksər xidmət sahələrini də əhatə edir. Sözsüz ki, kənd təsərrüfatı məhsullarında belə qiymət artımları əvvəlki ilə müqayisədə daha bahadır. Bunun səbəbi həm Rusiyaya məhsul ixracı, həm də bu il iqlimlə əlaqədar istehsalın zəif

olması ilə bağlı ola bilər. Ancaq reallıq ondan ibarətdir ki, kənd təsərrüfatı məhsullarının qiymətləri əvvəlki ilə müqayisədə daha yüksəkdir. Qiymət artımı varsa, deməli, inflyasiya da var. Ona görə də, bizim qiymətləndirmələr göstərir ki, inflyasiya 15 faizə yaxındır. Müşahidələrimiz həm də onu göstərir ki, qiymət artımı yalnız idxal olunan ərzaq məhsullarında deyil, həm də ölkə daxilində istehsal olunan ərzaq məhsullarını əhatə edir".

İqtisadçı-ekspert Natiq Cəfəri isə "Yeni Müsavat"a açıqlamasında vurğuladı ki, hökumət ikirəqəmli inflyasiya açıqlasa da bu real rəqəmdən bir neçə dəfə aşağıdır: "Hökumət bu günə qədər bir dəfə də olsun hansı indikatorlarla bu inflyasiya rəqəmini hesabladığını, istehlak zənbilində daxil olan məhsulların qiymətlərini hansı kriteriya ilə seçdiyini açıqlamayıb. Dünyada, əsasən də Avropa ölkələrində artıq inflyasiya hesablanarkən istehlak zənbilində kifayət qədər geniş çeşidlərə uyğun olaraq inflyasiya rəqəmləri hesablanır. Azərbaycanda isə çox zaman sovet dövründən qalma bir yanaşma ilə inflyasiya ölçülür.

İki dəfə devalvasiya olmuşdu. İndi isə görünən odur ki, hökumət çox aşağı rəqəmlər açıqlamaqdan çəkinir, çünki bu, həm xaricdə, həm də daxildə inandırıcılığını itirir. Bu il ən azından ikirəqəmli inflyasiya açıqladılar, lakin bunun da ən aşağı həddini 10,5 faiz açıqladılar. Hesab edilənə daxil olan məhsulların qiymətlərini hansı kriteriya ilə seçdiyini açıqlamayıb. Dünyada, əsasən də Avropa ölkələrində artıq inflyasiya hesablanarkən istehlak zənbilində kifayət qədər geniş çeşidlərə uyğun olaraq inflyasiya rəqəmləri hesablanır. Azərbaycanda isə çox zaman sovet dövründən qalma bir yanaşma ilə inflyasiya ölçülür.

Konturlar niyə baha satılır?

Mobil operatorlar müştəriləri rəsmi diler və ödəmə aparatlarından istifadə etməyə çağırır; "Mağazalarda hər bir satıcı müstəqil sahibkardır və biz onların fəaliyyətinə heç bir müdaxilə edə bilmərik"

Bir sıra qəzet köşklərində, kiçik mağazalarda, istirahət mərkəzlərində konturlar üzərində qeyd edilən məbləğdən baha qiymətə satılır. Belə ki, bəzi yerlərdə 1 manatlıq "Cin", "Sim", "Nar" kontur (ödəmə kartı) 1 manat 10 qəpiyə, bəzi yerlərdə 1 manat 20 qəpiyə, 2 manat və daha çox məbləğli konturlar isə 20-50 qəpik arasında baha satılır.

Metronun "Gənclik", "28 may", "Neftçilər" stansiyaları ətrafında, kənd və qəsəbələrdə yerləşən kiçik mağaza və köşklərdə aparığımız müşahidə deyilənlərin əsassız olmadığını göstərdi. Qəzet köşkükdə çalışan satıcı Adil Yusifov konturları baha satmasını belə əsaslandırdı: "Biz konturları şirkətdən yox, böyük marketlərdən alırıq. Onu da bizə elə öz qiymətinə, bəzən isə 1 qəpik ucuz verirlər. Ona görə də məcbur oluruq ki, üzərinə 10-20 qəpik qoyaq ki, bizə də pul qalsın".

Digər bir kiçik mağaza satıcısı isə konturları ziyanla satdığını deyir: "Biz satdığımız konturun qiymətinin 4 faizini vergi ödəyirik. Bizə qəpik-quruş qalır. Ona görə də

bir çox mağazalara kontur satmırıqlar, ya da balans artırmaq üçün "pay-point"lərdən istifadə olunur".

Alıcılar durumdan narazı olsalar da, bəzən təcili kontur lazım olanda elə baha qiymətə almaq məcburiyyətində qaldıqlarını deyirdilər.

Maraqlıdır, bəs "Azercell", "Bakcell", "Narmobile" kontur kartlarının baha qiymətə satıldığından xəbərdardır?

"**Bakcell**" şirkətinin ictimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinin rəhbəri **Süheybə Cəfərova** ödəmə kartlarının qiymətində heç bir dəyişiklik edilmədiyini bildirdi: "Bakcell" MMC öz abunəçilərinin nəzərinə çatdırır ki, şirkət tərəfindən təqdim olunan ödəmə kartlarının qiymətinə hər hansı dəyişikliklər

edilməyib. Qiymətlərin aydın və anlaşılıqlı olması üçün hər bir kartın dəyəri onun üzərində qeyd olunur. Ölkə ərazisində "Bakcell" MMC-nin dəniz qartlarının satışı ilə məşğul olan 10 000-dən artıq müstəqil satış nöqtəsi mövcuddur. Bu satıcılara müvafiq danışıq kartlarını "Bakcell" MMC-nin distributorlarından əldə edərək faktiki istifadəçilərə satılır. Müstəqil surətdə fəaliyyət göstərən həmin satı-

cılar tərəfindən qiymətlərin süni şəkildə artırılmasının "Bakcell" MMC-yə heç bir aidiyyəti yoxdur və müvafiq kartların üzərində qeyd olunmuş nominaldan artıq qiymətə satılması ilə əlaqədar şirkət məsuliyyət daşımır. Şirkət bildirir ki, abunəçilər istifadə etdiyi nömrələrin balansını həmçinin digər alternativ yollar - ödəmə nöqtələri, poçt, bank, internet və ATM vasitəsilə artırabilir".

Sualımız yazılı şəkildə cavablandırılan "Azercell" in mətbuat xidməti isə nominallarının qiymətinin dəyişməz olaraq qaldığını dedi: "Qeyd edək ki, abunəçilərimiz ödəmə kartlarını bütün rəsmi diler mağazalarımızdan nominal üzərində olan qiymətə əldə edə bilər. Bizim nominalların qiyməti dəyişməz olaraq qalır. Qiymətləri qaldırmaq əsasən qəzet köşkləri, səyyar kiçik satıcılardır. Səyyar satıcı-

ların "Azercell"lə heç bir rəsmi əlaqəsi yoxdur. Bazar iqtisadiyyatına keçilib və bunun əsas şərtlərindən biri də azad sahibkarlıqdır. Hər bir satıcı müstəqil sahibkardır və "Azercell" onların fəaliyyətinə heç bir müdaxilə edə bilməz. Sahibkarlar qiymət siyasətlərini müstəqil həyata keçirirlər. Məsləhət görə bilirik ki, oxşar problemlərlə qarşılaşmamaq üçün abunəçilərimiz "Azercell" in rəsmi diler və distributor dükanlarına müraciət etsinlər".

Azad İstehlakçılar Birliyinin sədri Eyyub Hüseynov burada istehlakçının aldadılması prosesinin olmadığını dedi: "Əgər alıcı bu kartları alarkən ona rəsmi çek verilsə, bu normaldır. Yəni istənilən mal istənilən yerdən alıb, istənilən qiymətə təklif etmək olar. Bu şərtlə ki, dövlətin qanunlarını pozmasın. Əgər kontur satışı zamanı rəsmi kassa çeki verilməyib, bu, istehlakçının aldadılmasıdır. Əgər kassa çeki verilməyib, qarşı tərəfi mülki məəcəllənin 200 bəndinə görə istehlakçının aldadılması kimi şərh olunaraq 400 manatdan 1500 manatadək cərimə oluna bilər. Baha satmaq istehlakçının aldadılması deyil. Bir sıra mallar bu cürdür".

□ **Günəl MANAFLI**

● yul ayını, təqvimlə isə yayı yarı etdiyimiz bu günlərdə şəhərə küləkli hava hökm edir. Artıq bir neçə gündür ki, Bakı klassik küləyinin əsarətindədir. Bu isə istər-istəməz daxili turizmə öz mənfi təsirini göstərir. Bu günlərdə Abşeron çimərliklərində aparılan monitorinqlər də onu göstərmiş ki, çimərliyə gələnlərin sayı kəskin şəkildə azalıb. Bir tərəfdən havanın temperaturunun aşağı düşməsi, digər tərəfdən sərt külək istirahət əhvalını da minimuma endirib.

Yay girdəndən bəri xüsusən həftə sonlarının təsadüfən də olsa küləkli havaya təsadüf etməsi isə həm istirahət arzusunda olan paytaxt sakinlərinin, həm də turizm obyektinin sahiblərinin əhvalını korlayır. Məhz bu səbəbdən çox adam Xəzər dənizi sahilindəki istirahət guşələrinə, otellərə üz tutmur.

Turizmçi deyir ki, onların düşməni küləkdir...

"Fly Travel" Turizm Agentliyinin rəhbəri Mamed Əliyev deyir ki, insanların istirahət üçün daha çox isti ölkələri tərcih edirlər. Onlar üçün yay istirahəti anlayışının altında qızmar isti, qum, dəniz nəsnələri yer alır. Müsahibimiz deyir ki, yerli əhali nadir halda Xəzər sahilindəki istirahət bölgələrini seçirlər. Çünki bunun risk olduğunu bilənlər çoxdur: "Bundan başqa, insanlar paytaxtda havanın sərin, küləkli keçdiyini görüb, tətillərdə az düşünür. Çoxları belə fikirləşir ki, qoy bu sərin havalarda bir qədər işləyim, hava isinə kimi tətillə çıxaram. Bu cür yanaşma ilə yaydan çoxu gedir və bu, turizmə ziyan vurur. Halbuki yay ayları küləksiz, isti keçsə, turist məzuniyyətinin bir hissəsini yayın əvəlində, bir hissəsini sonunda keçirər. Bu isə həm onun özünə, həm də daxili turizmə fayda gətirər".

Xəzrisi bir cür ziyan verir, gilavarı başqa cür

Ümumilikdə isə ilin əksər günlərində Bakıda küləklər əsdiyinə görə Bakı "küləklər şəhəri" adlanır. Əsasən də şimal istiqamətindən əsən küləklər üstünlük təşkil edir ki, buna xəzri deyilir. Cənubdan əsən küləkləri isə gilavar adlandırılır. Yəni Bakıda daim xəzri, gilavar bir-birini müşayiət etdiyi üçün Bakı küləklər şəhəri adlanır.

Abşeron yarımadasında dünya okeanı səviyyəsindən mənfii 28 metr aşağıda yerləşən küləklər şəhəri Bakının iqlimi mülayim-isti, yarımsəhra iqlim olub yalnız Abşeron xas olan küləklərlə səciyyəvidir. "Xəzri" deyilən şimal küləyi yayda havanı sərinləşdirir, qışda isə hədsiz dərəcədə soyudur. "Gilavar" deyilən cənub küləyi yayda isti gətirir, qışda isə soyuğu bir qədər mülayimləşdirir. XX əsrin əvvəllərində güclü külək və toz əlindən Bakının küləklərinə çıxmaq mümkün deyildi. Amma Xəzər dənizindəki vəziyyəti təkcə gözlə

Dalğalanma nöqtəyi-nəzərdən Xəzər dənizinin ən təlatümlü rayonları bunlardır: sahil zonaları üzrə Dərbəddən - Abşeron qədər ərazi, açıq dəniz rayonlarında isə Abşeron astanasına bitişik dəniz akvatoriyası.

Şimali Xəzərdə ən bö-

Aprildə isinir, oktyabrda soyuyur - norma belədir, realıqda isə...

Şimali Xəzərdə aprel ayından başlayaraq su kəskin istiləşməyə başlayır və sahil zonasında səthdə 12°C-ə, açıq dənizdə isə 6-10°C-ə çatır. Bu

Bakı küləyi ölkə

turizminə qənim kəsilib

Yayın yarısı küləkli hava şəraitində keçir, yerli turistlər istirahətini Xəzər sahillərində keçirməyə risk etmir

görünən küləklər müəyyənləşdirmir.

Xəzər dənizinin hidroloji rejimini təyin edən əsas faktorlar bunlardır: iqlimi, su axını, dənizin dərinliyi, dibinin relyefi və sahillərinin kəllə-kötürlüyü. Xəzər dənizində güclü dalğalanma xüsusilə payız və qış aylarında əsən güclü şimal və cənub istiqamətli küləklər zamanı yaranır.

Külək sürəti artanda dalğalar hara qədər yüksəlir?

Biz hər zaman küləkli havada Xəzərin səviyyəsindən, orda baş verənlərdən narahat oluruq. Elmi araşdırmalar isə sübut edib ki, Şimali Xəzər dalğa rejiminə görə dənizin digər hissələrindən xeyli fərqlənir. Burada dərinliyin az olması nəticəsində dalğalar ən böyük qiymətlərinə külək sürətinin 15 - 20 m/s-ə çatır. Ən böyük dalğalar (8 m-ə qədər) Orta Xəzərlə sərhəd ərazilərində cənub küləklərində müşahidə edilir. Orta Xəzərdə ən intensiv dalğalanma şimal - qərb istiqamətli küləklər əsən zaman Abşeron yarımadasında, şimal küləklərində isə ondan şimala doğru ərazilərdə müşahidə edilir. Mahaçqalanın şimal - şərqində isə güclü dalğalanma cənub-şərq küləklərində yaranır.

yük sürətə şimal - şərq və cənub - qərb (25 sm/s), az sürətə isə şimal - qərb və cənub - şərq (13 sm/s) axınları malikdir. Digər istiqamətlər üzrə axınların sürəti 15-18 sm/s intervalında dəyişir, naviqasiyası müddətində qərb ərazilərdə axınların sürəti 100 sm/s də çata bilər.

Orta Xəzərin qərb sahilləri boyunca cənub - şərq istiqamətli axınlar hakimdir. Abşeron yarımadası ərazisində sahilin təsiri nəticəsində güclü şimal - qərb küləkləri sahilədən şərqə, açıq dənizdə isə şimal-qərbə yönəlmiş axınlar yaranır.

Abşeron yarımadasından şimala doğru zəif küləklərində axınların sürəti 10 - 20 sm/s, mülayim küləklərdə 30 - 40 sm/s və güclü küləklərdə isə 60 - 100 sm/s təşkil edir.

Ümumilikdə sahil boyunca sualtı silsilə qayalıq olan ərazilərdə çimmək təhlükəlidir. Şüvəlan qəsəbəsində Bilqaya adlanan ərazi silsilə qayalıqlardan ibarətdir, Piralahı tərəfdə də belə təhlükəli relyefli ərazilər var. Xilasedicilər tərəfindən üzmə sərhədləri müəyyən edilmiş. Böyük üçün boy həddi 170 santimetrdən çox olan məsafədən uzaqlaşmaq təhlükəlidir.

zaman Orta Xəzərdə 9-10°C, Cənubi Xəzərdə isə 11-14°C temperatur hakimdir. Suyun ən çox qızması aprel-may aylarında baş verir. Mövsümün axırında Şimali Xəzərdə 17-18°C, Orta Xəzərdə 13-14°C və Cənubi Xəzərdə 16-18°C çatır. İyun ayında temperaturun yüksəlməsi davam edir və ayın axırında maksimuma çatır. Bu vəziyyətdə suyun termik rejimi avqustun axırına qədər saxlanılır və dənizin səthi temperatur bir-cinsliyi ilə xarakterizə edilir. Suyun səth temperaturu Şimali və Orta Xəzərdə 24 - 24°C, Cənubi Xəzərdə isə 25-28°C - ə bərabər olur. Yay mövsümündə dənizin orta hissəsində mənfii temperatur anamaliyaları da müşahidə edilir. Xüsusilə, şərq sahillərində, sahilədən uzaqlaşdıqda temperaturun artması baş verir. Qərb sahillərində də bu hadisə müşahidə edilir. Lakin nisbətən az ərazini əhatə edir.

Dənizin soyuması sentyabr ayının əvvəllərindən başlayır. Oktyabr ayında Şimali Xəzərdə suyun temperaturu 10°C -17°C, Orta Xəzərdə 15 - 18°C və Cənubi Xəzərdə 19 - 21°C intervalında olur. Noyabr ayında dəniz səthində suyun temperaturu şimalda 3 - 10°C, cənubda isə 16 -18°C diapazonunda dəyişir.

□ Sevinc TELMANQIZI

"Başqa mövzu yoxdur?"

Samir SARI

"Boş-bekar adamlarsız ey, düşmüşüz bir qızın ardınca, elə hey yazırsınız. Nə qədər olar? Lamiyə burdan gəldi, Lamiyə ordan getdi, filan-bəsməkan. Bəsdirin dəəə" (Bu, Lamiyə Quliyeva mövzusunun gündəmdə olduğu vaxt oxucu tərəfindən saytımızdakı yazılardan birinə göndərilən yüz bənzər şərhədən biri idi. "Lamiyə Quliyeva kimdir" deyə soruşacaqsınızsa, onu Google.az saytımdan soruşun, qarşınıza 4321 yazı çıxacaq).

"Deyirəm, yazmağa mövzu tapmırsınız də, yapışmırsız "Eurovision"dən. Nə qədər yazacaqsınız? Ölkə dağılır, iqtisadiyyat batır, bundan yazın". (Bu da hər gün saytımızda gedən 200-dən artıq yazını kənara qoyub oxumayan, yalnız sözügedən mövzudakı bir-iki yazını oxuyub qeyzlənən oxucumuzun ürək sözləridir).

"İşiniz-gücünüz yığılana baltə vurmaqdır. Belə duxlu oğlanıydınız Eldar Mahmudov və Akif Çovdarov vəzifədə olanda yazaydınız dəə. İndi qəhrəman çıxmırsınız" (Oxucu haqlıdır. Həqiqətən onlar vəzifədə olanda hamı kimi qorxurdu. Qorxmayanları tutub altıncı mərtəbədəki "zirzəmi"yə salırdılar. İnanmırsınız, Google-də "Eynulla", "Pərviz", "iş adamları", "zərgərler" yazıb axtarış verin).

"Suriyadan, İraqdan nə qədər yazmaq olar? Öz ölkəmizin dərdi-səri yoxdur? (Belə şərh yazanlara haqq verirsən. Doğrudan da öz ölkəmizin dərdi, səri çoxdur).

"Elə yazırsınız, guya ki, bu dediyiniz problemlər başqa ölkələrdə yoxdur. Korrupsiya Amerikada da var, Avropada da. Suriyanın, İraqın gününə baxın, şükür edin, dağılıb gedirlər, qırqın-qiyamətdir" (Bu cür yazan oxucu da haqlıdır. Adı çəkilən ölkələrə baxanda gərək biz "problemimiz var" yazmayaq).

"Həkimlərə nə vermişiz, ala bilmirsiniz? Niyə kampaniya aparırsınız? Sanki başqa sahələrdə güllük-güllüstanlıqdır, birçə səhiyyə sferası bərbaddır? Heç pis jurnalist yoxdurmu?" (Gerçəkdən də başqa sahələrdə çalışanlar arasında da qeyri-peşəkar, səviyyəsiz, diletant adamlar var. İntəhası, qəssabın adama dananın sağ dirnağı əvəzinə sol dirnağını verməsinin o qədər də fərqi yoxdur).

"Birçə onu bilin ki, müəllimlər olmasa, siz heç yazı yazı bilməzdiniz. Ona görə də təhsil sistemini bu qədər pisləməyin. Müəllimlərə düz-əməlli maaş verilsə, yaxşı da dərs keşərlər" (Nə demək olar, bu cür şərh yazanlar haqlıdır. Gərək müəllimlərə yaxşı maaş verilsin).

"Ölkənin başqa dərdi yoxdur, yalnız problem turizmdir? Ölkəyə turist gəlmir, belə qara-gora gəlsin. Problem axtarırsınız, Qarabağdan yazın. Yaralı yerimiz Qarabağdır" (Oxucu haqlıdır, "aləm cənnətə dönsə, yaddan çıxmaq Qarabağ", "gəzməyə qürbət ölkə (turizm reklamı), ölməyə vətən yaxşı" (bu da vətənpərvərlik çağırışı), hələ desən, "torpaqdan pay olmaz").

"Ay qardaşlar, 20 ildir nə qədər eyni sözləri yazacaqsınız? ATƏT belə getdi, həmsədrilər filan tortu yedi, ermənilər atəşkəsi pozdu, Qarabağın açarı Rusiyanın cibindədir, daha nə bilim, nə. Yalandan yerə baş qatırırsınız. Guya ki, vətənpərvərsiniz? Əsəbimizlə oynayırsınız". (Adam xəcalət çəkir ki, lüzumsuz mövzularda yazaraq oxucunun gül kimi əsəbləri ilə oynayırlar).

"Devalvasiya oldu, bitdi də. Nə qədər yazacaqsınız?" (Düzdür. İldırım düşdü, ot tayası yandı, kül oldu. Daha onun nəyindən yazacaq. Durub ildırımötürən tikəsi deyilik ki. Bir də şimşək çaxanda bir kəlmə informasiya verərik, olar, bitər).

"Neftin qiymətindən yazmağınız bizə çoxmu maraqlıdır, sanırırsınız. Ciddi mövzularda yazın" (Elədir. Dünyanın nəhəng dövlətləri, ali sarayları, maliyyə dairələri hər gün bu qeyri-ciddi işlə məşğuldurlar).

"Futbol çıxardan lap atasına lənət! Az yazın da bu ağırdan" (Çempionat bitdi, daha az yazacaq).

"Bu manislardan yazmasanız, olmaz? Onların erə gedib-getməməsi, maşınlarını dəyişib-dəyişməməsi, toya neçəyə getmələri bizə çoxmu maraqlıdır?" (Vallahı, oxucu düz deyir).

Bir sözlə, Azərbaycan oxucusu onunla fərqlənir ki, informasiya bolluğuna qarşıdır, istəyir ki, mətbuat heç nə barədə yazmasın, ümumiyyətlə, mətbuat olmasın. Hamı başını aşağı salıb öz oğurluğu, talançılığı, yalançılığı ilə məşğul olsun və tutduqları əməllərdən başqalarının xəbəri olmasın.

Bu xüsusda ən populyar təklif də belədir: "Gərək bundan yazasız, başqa şeydən yazın". Biri çıxıb o "başqa şey" in nə olduğunu da desəydi...

Bacısını öldürən qardaş danışdı

Xəbər verdiyimiz kimi, iyulun 11-də Sabirabad rayonunun Balakənd kəndində qətl hadisəsi baş verib. Kənd sakini, 1975-ci il təvəllüdü Hüseynov Məhəmməd Fəxrəddin oğlu bacısı, 1984-cü il təvəllüdü Şəmsiyyəni bıçaqlayaraq öldürüb.

Artıq həmin dəhşətli hadisənin bəzi təfərrüatları məlum olub.

Lent.az-ın əldə etdiyi məlumata görə, hadisədən dərhal sonra Sabirabad Rayon Polis Şöbəsinə gedərək könüllü şəkildə təslim olan 41 yaşlı Məhəmməd Hüseynov bacısını hansı səbəbdən öldürdüyünü deyib. O, iddia edib ki, 32 yaşlı Şəmsiyyə ailəsinə yaraşmayan hərəkətlər edib.

Hadisə vaxtı qadın qardaşının bıçaq zərbələrindən yayınmaq istəsə də, M.Hüseynov qaçaraq onu yaxalayıb və kürəyinə çoxsaylı bıçaq zərbələri endirib.

İkinci araşdırmadan sonra məlum olub ki, Şəmsiyyə Hüseynova bir neçə il əvvəl həyat yoldaşından ayrılıb və iki övladı ilə ata evinə qayıdıb. Ata evində məskunlaşan qadının öv-

ladlarından böyüyü orta məktəbin 8-ci sinfində, digəri isə ibtidai sinifdə oxuyurmuş.

Hadisəni törədən Məhəmməd Hüseynov isə xeyli vaxt imiş ki, ailəsi ilə birgə Saatlı rayonunun Saracalı kəndində yaşayırmış. Lakin onun böyük övladı nənə-babasından ayrılma bilmədiyi üçün Balakənd kəndində qalıb və məktəbə də burada gedir.

Faktla bağlı cinayət işi açılıb, araşdırma aparılır.

Azərbaycanda qətl törədən şəxs Rusiyada tutuldu

Azərbaycanda qətl törədən şəxs Rusiyada tutulub. Lent.az Daxili İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətinə istinadən xəbər verir ki, Gəncə Şəhər Baş Polis İdarəsi əməkdaşlarının həyata keçirdikləri əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində ötən il avqustun 4-dən Cinayət Məcəlləsinin 120.1 (qəsdən adam öldürmə) və 221-ci (Xuliqanlıq) maddələri ilə axtarılda olan şəhər sakini, əvvəllər məhkum olunmuş Firdovsi Mustafayev Rusiya Federasiyasında tutulub. Onun ekstradisiyası üçün tədbirlər görülür.

Qeyd edək ki, qətl hadisəsi keçən il Gəncənin Nizami küçəsində qeydə alınıb. Bir neçə nəfərdən ibarət iki qrupun dalaşması nəticəsində bir nəfər, Gəncə şəhər sakini, 1985-ci il təvəllüdü Niyaməddin Nağı oğlu Zeynalov bıçaqlanaraq qətlə yetirilib. Gəncə şəhər sakini, 1986-cı il təvəllüdü Cəlal Elşən oğlu Abdullayev isə qarının kəsilməsi dəşilmiş yarası diaqnozu ilə Gəncə şəhər Təcili Tibbi Yardım xəstəxanasına çatdırılıb. Davada bir neçə nəfər də yüngül xəsarət alıb.

«Bakcell» abunəçiləri yol hərəkəti qaydalarını pozduqda SMS alacaqlar

Azərbaycanın ilk mobil operatoru və aparıcı mobil internet provayderi «Bakcell» şirkəti abunəçilərinə SMSRadar xidmətinə təqdim edir. Aylıq abunə haqqı cəmi 1 AZN olan bu xidmət sayəsində abunəçilər yol hərəkəti qaydalarını pozduqda qayda pozuntusunun vaxtı və cərimə haqqında ətraflı məlumat qeyd olunan SMS alacaqlar.

SMSRadar adlı bu innovativ xidmətdən faydalanmaq üçün istənilən tarixdən istifadə edən «Bakcell» abunəçisi idarə etdiyi nəqliyyat vasitəsinin nömrəsini (misal: 00-XX-000) SMS vasitəsilə 5666 qısa nömrəsinə yollamalıdır.

«Abunəçilərimizin rahatlığının və yollarda təhlükəsizliyin təmin olunması məqsədilə istifadəyə verdikimiz bu xidmət avtomobil idarə edənlər üçün çox faydalı olacaqdır. Hər kəsi yol hərəkəti qaydalarına riayət etməyə və yol hərəkətinin bütün iştirakçılarna hörmətlə yanaşmağa çağırırıq», - deyərək «Bakcell» şirkətinin baş marketinq və satış direktoru cənab Fedja Hadziç bildirib.

Sürət həddini aşmış nəqliyyat vasitəsi barədə məlumat abunəçilərə dərhal, yol hərəkəti qaydalarının digər pozuntuları barədə məlumat isə müvafiq sistemdə qeyd olunduqdan sonra göndərilir.

Xidmət barədə daha ətraflı məlumatı www.smsradar.az saytıdan və ya *1771 nömrəsinə zəng etməklə əldə etmək olar.

Gülər Əhmədovanın ölkədən çıxmasına 3 aylıq icazə verildi

Iyunun 12-də Bakı Apelyasiya Məhkəməsində keçmiş deputat Gülər Əhmədovanın apellyasiya şikayəti üzrə məhkəmə prosesi keçirilib. APA-nın məlumatına görə, prosesdə qərar elan olunub. Qərara əsasən, G. Əhmədovanın şikayəti qismən təmin olunaraq, onun ölkədən 3 aylıq çıxmasına icazə verilib.

G. Əhmədova məhkəmədən sonra jurnalistlərə bildirib ki, qərar onu tam qane etmir: «Çünki 3 ay müddətində viza almaq da çətindir. İnanmıram ki, bu müddət mənə kifayət edəcək. Buna baxmayaraq, yaranmış şanslı dəyərləndirəcəyəm. Çünki səhhatimdə ciddi problemlər var».

Qeyd edək ki, G.Əhmədova cərrahiyyə əməliyyatı keçirməsi üçün ölkə hüddudlarından kənara çıxmasına qoyulmuş məhdudiyət 8 aylıq götürülməsi barədə məhkəməyə vəsatət verib. Yasamal Rayon Məhkəməsi ərizəni təmin etməyib. Qərardan narazı qalan G.Əhmədovanın müdafiəçisi apellyasiya şikayəti verib.

Cinayət Məcəlləsinin 178.3.2-ci (dələduzluq, külli miqdarda ziyan vurmaqla törədildikdə) və 307.2-ci (cinayət barəsində xəbər verməmə və ya qabaqcadan vəd etmədən cinayəti gizlətmə, qabaqcadan vəd etmədən ağır cinayəti gizlətmə) maddələri ilə ittiham olunan G. Əhmədova Bakı Ağır Cinayət Məhkəməsinin hökmü ilə 3 il müddətində azadlıqdan məhrum edilib. Bakı Apelyasiya Məhkəməsi isə G.Əhmədovaya 3 il sınaq müddəti təyin olunmaqla şərti cəza verib və o, azadlığa buraxılıb.

20 yaşlı tələbə dənizdə boğulub

Bakıda 20 yaşlı tələbə dənizdə boğulub. APA-nın məlumatına görə, hadisə Xəzər dənizinin Pirşağı qəsəbəsi ərazisində baş verib. Oğuz rayonunun Bucaq kənd sakini, Azərbaycan Texniki Universitetinin tələbəsi 20 yaşlı Şaban İsgəndərli iyulun 5-də son imtahanını versə də, rayona qayıtmayıb. Bakının Binəqədi rayonu ərazisində xalasıgildə yaşayan Şaban İsgəndərli valideynlərinə bildirib ki, bir fakültədən digərinə köçürülmək istəyir və bu səbəbdən Bakıda daha bir neçə gün qalmalıdır. İyulun 9-da 20 yaşlı tələbə xalasına dənizə getmək istədiyini bildirib. O, xalasının etirazlarına baxmayaraq, 60 qəpik götürərək evdən çıxıb.

Meyit sudan çıxarıldıqdan sonra Məhkəmə Tibbi Ekspertiza və Patoloji Anatomiya Birliyinin Sabunçu rayon şöbəsinə aparılıb. Şaban İsgəndərlinin yaxınlarına xəbər verilib və onlar gənc tələbəni tanıyıblar.

Meyit ötən gecə ailə üzvlərinə təhvil verilib və dəfn olunmaq üçün Oğuz rayonunun Bucaq kəndinə aparılıb.

Qeyd edək ki, Şaban İsgəndərli atasını tez itirib və anasının himayəsində qalıb.

Elan

Qəbələ rayonunun Vəndam kəndində gözəl bir meyvə bağı satılır. 60 sot sahəsi var, 86 ağac, qoz, şabalıd, qızılgöy, qızıl əhməd almaları, fındıq, hamısı bar verir. Bağ dağ ətrafındadır, kvadratdır, qazı, işığı, suyu var. Çox gözəl bağdır. Xeyir iş səbəbindən çox münasib qiymətə satılır. Əlaqə telefonu: (070) 335-90-15.

Babasil xəstəliyinin ən müasir metodla MÜALİCƏSİ

Almaniyanın məşhur «Karl Etorts» firmasının aparatı ilə Moskva şəhəri proktologiya ETM-də xüsusi hazırlıq keçmiş həkim tərəfindən qansız, ağrısız, yataq rejimi gözləmədən - lateks həlqə qoyulması.

SƏLİMOV FƏRMAN

Tel: (055) 776-70-34

Kişilər!!! Axırmıçı şansı!!!

İsrail təbabəti tətbiq edilir!

Əgər Sizə nə Azərbaycanda, nə də xaricdə heç kim kömək edə bilməyibsə, onda yaxşı insanlara, aşağıdakı xəstəlikləri, keyfiyyətli, qısa müddətlə və tam müalicəsini d-r Vaiz Səmədov apara bilər:

- * Cinsi zəiflik, meyilin və ereksiyanın azalması tam impotensiyədək (yaşdan və səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Cinsi marağın və cinsi aktların azalması
- * Vaxtıdan tez toxum ifrazatı (səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Toy gecəsinin uğursuzluqları (kişi tibbi problemlər)
- * Prostatitlər. Prostat vəzinin böyüməsi və ya kiçilməsi
- * Prostat adenomasi (vəzidə diüynlərin amala gəlməsi)
- * Cinsi vəzilərin-xayaların böyünməsi və ya kiçilməsi
- * Qasıq-xayalıqda sızılı, küt və ya kəskin ağrılar
- * Əvvəldən xarici cinsi üzvün balaca olması
- * Xarici cinsi üzvün sonradan birdən kiçilməsi
- * Cinsi üzvün diüynlə birdən əyilməsi (Peyroni xəstəli.)
- * Oğlan uşaqlarında cinsiyyət üzvlərinin inkişafsızlığı
- * Uşaqlarda gecə vaxtı yerinə sidiyə getməsi (enurez)
- * Hormonal və iltihablı sonsuzluq (kişilər və qadınlarda da)
- * Yuxusuzluq və yuxu pozuntuları
- * Sidik aktlarının gecə ya gündüz tez-tez olması
- * Sidik aktlarının çətinlikləri və tutulmaları
- * Cinsi aktla bağlı sidikdə və spermada qan olması
- * Zöhrəvi xəstəliklərdən sonra qalqlar və ağrılaşmalar
- * Saçların bütün formalatda tökülməsi. Sızanaqlar
- * Yuxuda iken və yuxudan qalxanda qan təzyiqinin yüksək qalxması
- * Boyun, baş, bel, ayaq ağrıları və osteoxondroz
- * Onurğa sütununun yırtığı, qulunların dərmansız müalicəsi

Həkimə zəng etmək üçün (saat 11.00-dan sonra)

Tel: (050) 213 88-05.

Həkimin 16 TV çıxışları: youtube.com və facebook.com doktor Vaiz Səmədov.

Hər kəs siqaretin onu tədricən zəhərləyib öldürdüyünü bilsə də, bu vərdişdən yaxa qurtara bilmir. Bir sıra ölkələrdə insanların sıx olduğu ictimai yerlərdə siqaret çəkmək qadağandır. Hətta bir sıra ölkələrdə siqaretin reklamına belə icazə verilmir və onlar mağazalarda diqqət cəlb etməyən yerlərdə satılır. Azərbaycanda isə istənilən mağazanın qapısından içəri girər-girməz qarşılaşdığımız siqaretlər olur. Göz önünə işıqlı vitrinə qoyulan siqaretlər insanın diqqətini cəlb etməyə bilmir. Bundan əlavə filtrsiz siqaretlərin satışı da gizli də olsa həyata keçirilir.

Hətta Şəki şəhərində əhalinin ikiqat zəhərlənməsi üçün filtrsiz siqaret istehsalına başlanılıb. Bu barədə məlumat verən **Azad İstehlakçılar İctimai Birliyinin (AİİB) sədri Eyyub Hüseynov** qadağan edilmiş filtrsiz siqaretin istehsalına başlanıldığını qeyd edib: "Azad İstehlakçılar İctimai Birliyinə daxil olan yeni məlumatla görə Şəki şəhəri D.Bünyadzadə küçəsi (Şəki şəhəri, elektrik şəbəkə və tütün fermentasiyası fabrikinin əks tərəfində) ünvanında, "Azəri" korporasiyası (VÖEN № 3000012891) və Şəki şəhəri, Baş Küngüt kəndi ünvanında "Mehdi" MMC tərəfindən filtrsiz siqaret istehsalına başlanılıb və bu siqaretlər artıq satışa çıxarılıb. Bu siqaretin nümunələri AİİB-in ofisin-

de var. Tütündən istifadə məişət narkomaniyasıdır. Bütün ölkələr tütündən istifadənin azaldılması üçün mümkün olan səyləri göstərir. Hələ 2001-ci ildə Şəki şəhərində və Bakıda yerləşən filtrsiz siqaret istehsal edən müəssisələrin istehsal etdiyi siqaretlərdən AİİB-in təşəbbüsü ilə Londonda yerləşən beynəlxalq laboratoriyada ekspertizaları keçirilmişdi.

Azərbaycanın çoxsaylı görkəmli alimləri, ziyalıları AİİB-in əldə etdiyi nəticələrin insanları kütləvi şəkildə ağ ciyər xərcənginə sürükləyən fəsadlarını təsdiq edərək hökumət qarşısında filtrsiz siqaret istehsal edən 6-a qədər müəssisənin fəaliyyətinin dayandırılmasına dəstək vermişdi. 2001-ci ildən Azərbay-

Şəkidə qadağan edilmiş filtrsiz siqaret istehsal edilir

Azad İstehlakçılar İctimai Birliyinin sədri: "Əhalini təhlükəli "Karvan" və "Şəki" siqaretlərini çəkməkdən imtina etməyə çağırırıq"

Eyyub Hüseynov

can Respublikasının Nazirlər Kabinetinin qərarı ilə bu müəssisələrin fəaliyyəti dayandırıldı. Ancaq buna baxmayaraq yenidən təhlükəli tütün məmulatının istehsalına başlanılıb".

E.Hüseynov sahibkarların hökumət tərəfindən sahibkarlıq subyektləri üçün yaradılan rahat şəraitdən sui-istifadə etdiyini bildirdi: "Ölkənin əmtəə bazarı yerli və xarici məhsullarla çirklənir, insanların sağlamlığı təh-

lükə altına atılır. "Azəri" korporasiyası və "Mehdi" firması heç bir hüququ sənədi olmadan, siqaret istehsalı üçün mövcud olan standartın tələblərinə məhəl qoymadan tərkibi (təhlükəli maddələrin miqdarı verilən həddən çox olan) naməlum olan filtrsiz "Karvan" və "Şəki" siqaretlərini satışa çıxarmaqla, əhalinin tütün narkomaniyasına tutulmasına rəvac verir. Eyni zamanda bu tip siqaretlərin narkotik çəkilməsində

ən vacib vasitə olduğu da məlumdur. AİİB-i daim bütün növ siqaretlərin təhlükəli olmasını, marketlərin girişindən siqaret stendlərinin götürülməsini, siqaretlərin qiymətinin yüksək olmasına və hətta əlyeterliyin azaldılması üçün daha da yüksəldilməsinə tərəfdar olduğunu bildirərək, bir qutu təhlükəli "Karvan" və "Şəki" siqaretlərinin bazara 40-50 qəpik qiymətlə çıxarılmasını pisləyir və əhalinin siqaret çəkməkdən və daha təhlükəli "Karvan" və "Şəki" siqaretlərini çəkməkdən imtina etməyə çağırır".

Eyyub Hüseynov əhalinin sağlamlığı üçün ciddi təhlükə mənbəyi olan "Karvan" və "Şəki" siqaretlərinin istehsalının dayandırılması, satışının

qadağan edilməsi üçün təşkilat olaraq Nazirlər Kabinetinə, İqtisadiyyat və Sənaye Nazirliyinə, Səhiyyə Nazirliyinə, Standartlaşdırma, Metrologiya və patent üzrə Dövlət Xidmətinə, Şəki İH-ə rəsmi müraciətlər göndərdiyini bildirdi: "Əgər müraciət edilmiş dövlət orqanları əhalinin sağlamlığına ciddi zərbə vuran, məişət narkomaniyasına rəvac verən bu təhlükəli amilə biganə qalarsa AİİB öz beynəlxalq əlaqələrindən istifadə edib, təhlükəli tütün məmulatı istehsal edən müəssisənin fəaliyyətinin tam məhdudlaşdırılmasına nail olacaq. Əlbəttə, bu işdə istehlakçı boykotunun əvəzedilməz vasitə olacağına da əminik".

□ Günel MANAFLI

Ünvanlı sosial yardımın verilməsi qaydaları dəyişdirilə bilər

Rəşad Həsənov: "Düşünürəm ki, burada hər hansı metodun birmənalı şəkildə tətbiq edilməsi doğru olmazdı"

"Ünvanlı sosial yardımlar insanlarda asılılıq yaradır və bu da gələcəkdə təhlükəli ola bilər". Bu sözləri Nazirlər Kabinetinin ilin birinci yarısının yekunlarına həsr olunmuş iclasındakı çıxışı zamanı prezident İlham Əliyev ünvanlı sosial yardımlar haqda da danışarkən söyləyib. Prezident bildirib ki, bəzi insanlar dövlətdən yardım aldıklarına görə işləməyə həvəs göstərmirlər. Bu baxımdan gələcəkdə dövlət az-təminatlı ailələrin dəstəklənməsi üçün ünvanlı sosial yardımın formalarına dəyişiklik edə bilər. Belə ki, dövlət az-təminatlı ailələrə öz bizneslərini yaratmaq üçün dəstək verəcək, beləliklə də ünvanlı sosial yardımdan asılılığı azaldacaq.

Bəs, görəsən, bu yeni qaydaların tətbiq edilməsi hansı formada həyata keçiriləcək? Burada istisnalar olacaqmı?

Ölkə başçısının çıxışını şərh edən **İqtisadçı-ekspert Rəşad Həsənov** da bildirdi ki, ölkə başçısının qeyd etdiyi məsələ aktualdır: "Mən bu fikirlə razıyam. Bundan əvvəl də biz qeyd etmişdik ki, ünvanlı sosial yardımlar bir çox hallarda psixoloji cəhətdən asılılıq yaradır, vətəndaşların inkişafına meyillərini azaldır. Dünya təcrübəsində də oxşar hallar müşahidə olunur. Bu məqsədlə də ünvanlı sosial

yardımların verilməsi qaydalarının yenidən işlənilib hazırlanmasına ehtiyac var. Mən düşünürəm ki, burada hər hansı metodun birmənalı şəkildə tətbiq edilməsi doğru olmazdı. Bəzi hallarda hansısa formada işləmək imkanı olan insanlar sosial yardım alırlar ki, bur qrupun hansısa metodologiya əsasında biznes qurmağa təşviq edilməsi və onlara hazırlanan biznes plan əsasında birdəfəlik dövlət

yardımının göstərilməsi doğru olardı. Bu həm yeni iş yerlərinin yaradılması deməkdir, həm istehsalın artımı, kiçik və orta sahibkarlığın inkişafına müsbət təsir deməkdir. Eyni zamanda insanlarda təşəbbüsçülüklərini, maliyyə elçatənliyini artırır. Eyni zamanda orta və uzunmüddətli dövr üçün dövlətin yükünü aradan qaldırır, mənfi ənənələrin formalaşmasını azaldır, asılılığı aradan qaldırır".

Ekspert onu vurğuladı ki, yeni qaydalar qəbul olunarkən həqiqətən işləmək imkanları olmayan, hər hansı əlillik dərəcəsi ilə bağlı və ya ailə başçısının xəstə olması ilə bağlı sosial yardım alanlara daha həssas yanaşmaq lazımdır: "Burada sosial yardımlar davam etdirilməlidir. Zaman-zaman bu sosial yardımların həcmi artırılmalıdır. Vətəndaşların tələbatın uyğunlaşdırılmalıdır. Eyni zamanda sosial yardım alan qrupun say olaraq azaldılması keyfiyyətin yüksəlməsinə də səbəb olmalıdır. Hesab edirəm ki, ölkə başçısının yanaşması doğru yanaşmadır. Lakin burada elə məqamlar var ki, onlar hər hansı qanun qəbul edilərkən xüsusi nəzərdə tutulmalıdır, eyni zamanda fərqli sosial qruplara fərqli qaydalar tətbiq olunmalıdır".

□ Nərgiz LİFTİYEVƏ

Neft Fondunun icraçı direktoru pullarımıza görə narahat deyil

Şahmar Mövsümov: "Bizim investisiya portfelimizdə funt sterlinqin payı dəyişməz qalıb"

Böyük Britaniyanın Avropa İttifaqından çıxması ilə bağlı keçirilən referendumdan ("Brexit") sonra Azərbaycan Dövlət Neft Fondunun (ARDNF) funt sterlinqə investisiyaları dəyişməz olaraq qalıb.

Bunu APA-ya açıqlamasında ARDNF-nin icraçı direktoru Şahmar Mövsümov bildirib.

Onun sözlərinə görə,

fond "Brexit"dən zərər görməyib: "Bizim investisiya portfelimizdə funt sterlinqin payı dəyişməz qalıb. Ümumi portfelimizin 5%-nin funt sterlinqə yatırılmasının əsas səbəbi diversifikasiyadır ki, biz buna böyük önəm veririk. Biz vəsaitimizi müxtəlif valyutalarda ona görə saxlayırıq ki, baş verən dəyişikliklər portfelə ciddi təsir etməsin. Çox adam deyir ki, funt sterlinq dəyərindən düşüb. Amma məsələnin başqa tərəfi də var axı: funt sterlinq dəyərindən düşsə, deməli başqa valyutanın dəyəri artıb. Başqa valyuta deyəndə biz dolları nəzərdə tuturuq. Bizim isə portfelimizin 50%-i dollardadır. Deməli, portfelimizin 50%-i dəyər qazanıb. Buna görə, biz nisbi valyuta dəyişənliyini nəzərə alırıq".

Ş.Mövsümov devalvasiya ilə bağlı söhbətlərə də toxunub və bunu sifətə ajiotaj adlandırdı. "Bu gün çox sayda insan manatı yüksək məzənnə ilə dollara dəyişir. Sonra ona manat lazım olanda, aşağı məzənnə ilə dollar satır. Nəyə görə? Kimdənsə eşidib ki, devalvasiya olacaq. Nəticədə isə vətəndaş itki ilə üzleşir. Devalvasiya ilə bağlı söhbətlər sifətə ajiotajdır və bunun nəticəsində spekulyantlar qazanır.

Heç zaman hansısa valyutanın ardınca qaçmaq lazım deyil. Bu cür əməliyyatlar yüksək riskli spekulyativ əməliyyatlar sayılır. Bu əməliyyatlar nəticəsində qazanc əldə etmək olduqca çətindir. Bunu yalnız çox yüksək səviyyədə biliklərə malik olan treyderlər edə bilərlər, lakin onlar da çox vaxt itki ilə üzleşirlər. Hansı valyutada qazanc əldə edirsinizsə, o valyutada da xərcləmək lazımdır", - deyir icraçı direktor qeyd edib.

Şahmar Mövsümov

MUSAVAT

Son səhifə

N 150 (6471) 13 iyul 2016

Dünyanın ən çirkin qadınları İngiltərədədir

“Hansı ölkə ən çirkin qadınlara sahibdir” sorğusunda İngiltərə daha çox fərqlə birinci olmağı bacarıb. Türkiyə isə siyahının sonunda qərarlaşıb. İngilis “Daily Mail” qəzetinin xəbərinə görə, bir çox meyara söykənərək edilən anketdə ingilis qadınlar az qala hər sahədə ən aşağı balları alıb. Çox içən, gəyirən, qorxunc bir şəkildə geyinən ingilis qadınları, anketə qatılanlar tərəfindən “qadınlara uyğun gələn davranışlar göstərməyən” və “həddindən artıq kök” olaraq qiymətləndirilib. İngilis qadınlara ən çox bal itirdən üç xüsusiyətləri isə kobud olmaları, kişilər kimi içmələri və bir yerdə sızıb qalmalarıdır. Ancaq şikayətlər bununla da bitməyib. İştirakçılar ingilis qadınlarını çirkin döymələrə sahib olmalarına, çox dar bikini və futbol köynəkləri geymələrinə və cinayətə başlamalarına görə də tənqid ediblər.

Real Holiday tətillərini hazırladığı sorğuda ingilis qadınlar 22.4%-lə ən çirkinlərin siyahısında birinci olduğu halda, amerikalı qadınlar 16.7% ilə ikinciliyi əldə edib. Şərqi avropalılar və ispan qadınlar 15.7%-lə üçüncü olub. Siyahının sonunda türk qadınları yer alıb. Saytın sahibi Gary Hevitt əldə edilən nəticələrdən şok keçirdiklərini deyib. Hevitt “İngilis qadınları getdikcə kişilərə bənzəməyə başlayıb. Davamlı içirlər və sızirlər. Artıq özlərinə diqqət yetirmələri lazımdır” deyib.

Onlar bu ilin ən çox qazananlarıdır

Amerikalı müğənni Teylor Svift “Forbes” jurnalının ən çox qazanan ulduzları sırasında birinci yeri tutub. Nəşr yazıb ki, o, 12 ay ərzində 170 milyon dollar qazanıb. İkinci yeri “One Direction” qrupu tutub ki, o da analoji dövrdə 95 milyon dollar qazandı. Üçüncü yerdə isə yazıçı Ceyms Patterson illik 95 milyonluq gəliri ilə qərarlaşıb. Ən çox qazananların siyahısında dördüncü yeri futbolçu Kristian Ronaldo və psixoloq Fil Makrou tutub. Onlar ildə 88 milyon dollar qazanırlar. Komik Kevin Hart 87.5 milyon, teleaparıcı Hovard Stern 81.5 milyon, futbolçu Lionel Messi 81.5 milyon, müğənni Adel 80.5, radioaparıcı Raş Limbo isə 79 milyon dollarlıq illik gəlirləri ilə siyahının növbəti pillələrində qərarlaşıblar.

Onun uşaqlarının adı belədir - Şimal, Cənub, Qərb, Şərq...

Çinin Şandun bölgəsində 27 yaşlı qadın Li Tsyuanın dördümləri dünyaya gəlib. İki qız, iki oğlan olmaqla 4 uşağını eyni gündə, qeysəriyyə əməliyyatı ilə dünyaya gətirən qadın onlara qərübə ad seçib. Belə ki, uşaqlar Şimal, Cənub, Qərb və Şərq adlandırılıb.

Ana məktəbdə müəllimə işləyir, bir neçə il öncə ailə həyatı qurub. Əri də, özü də övlad arzulayan cütlük uzun müalicədən sonra buna nail olub. Hamiləliyinin 9-cu həftəsində qadına dördəm anası olacağı bildirilib. Uşaqlar hamiləliyin 33-cü həftəsində, yarımqıç doğulublar. Ən balaca körpənin çəkisi 1.75 kilo olub. Körpələrin daxili orqanları inkişaf etməyib. Ona görə də minimum bir ay müddətində intensiv müalicə şöbəsində qalacaqlar. Bu il Çin qanunvericiliyində müvafiq düzəliş edilib ki, ailələr ikidən artıq uşaq sahibi ola bilməzlər. Bundan öncə isə 1970-ci illərdə ölkədə “bir ailə-bir uşaq” modeli hökm sürürdü.

“Ərim mənə kökəldir...” dedi və boşandı

İngiltərədə yaşayan 31 yaşlı Terin Rayt adlı qadın çox maraqlı bir səbəbə görə boşanıb. “Evlilik mənə kökəldir” deyən gənc qadın məhkəməyə müraciətində də bunu əsas gətirib və rahatca boşanıb. O, boşandıqdan sonra düz 45 kilo verib. Dediyinə görə, evliliyi yolunda getmədiyi üçün 38 bədənə 46 bədənə qədər kökəlmiş. Rayt boşanan kimi pəhriz və idmana başlayıb. Hazırda isə bədən ölçüsü 32-dir. O, bildirib ki, evlənməyə qədər çəkisindən razı olub. Amma evləndikdən sonra bütün həyatı dəyişib: “Yaşadığım stress çəkimi də təsir göstərdi. Ərim evdə olmayan zaman pizza və şokolad yeyirdim. Çünki çox darıxdım”.

Gənc qadının sözlərinə görə, subay olmağın verdiyi azadlıq hissi onu çəkisini azaltmaq üçün motivasiya edir. Rayt söyləyib ki, bir daha evlənmək istəmir.

QOÇ - Əgər səhhətiniz qaydasındadırsa, başqa məsələlərdə nigrançılıq çəkməyəcəksiniz. Nahar ərafəsində aldığınız dəvətlərdən imtina etməyə çalışın. Qiymətli əşyalarınızı bərk-bərk qoruyun.

BUĞA - Olduqca rəvan bir gündür. Çoxsaylı və maraqlı hadisələrlə rastlaşacaqsınız. Amma acı dil adamların atmacalarına təmkinlə yanaşmalısınız. Sürprizlər də gözlənilir.

ƏKİZLƏR - Fiziki cəhətdən zəiflədiyinizdən fəaliyyət barədə az düşünün. Hansısa riskli işə baş qoşmağa dəyməz. Saat 15-dən sonra şəxsi büdcənizdə müəyyən artımlar gözlənilir. Səfərə çıxmayın.

XƏRÇƏNG - Göy qübbəsi süstlük içində olduğunuzu göstərir. Amma ümidsizləşməməli, həyata daha nikbin nəzərlərlə baxmalısınız. Kollektiv şəkildə mənəvi istirahət etmək istəyirsinizsə, tələsin.

ŞİR - Başqalarının adınızdan istifadə etməsinə imkan verməyin. Çalışın ki, öz işinizə özünüz qərar verəsiniz. Səhhətinizə fikir verməyi tövsiyə edən ulduzlar varlanacağınızı da bildirir.

QIZ - Yaxşı olar ki, zehni işlərinizi azaldıb daha çox dincələsiniz. Fəaliyyətə isə ümumiyyətlə ara verin. Günün ikinci yarısını ailə-sevgi münasibətlərinə həsr edin.

TƏRƏZİ - Büdcənizdə artım etmək üçün imkan qazana bilərsiniz. Bu səbəbdən də alacağınız əmanətləri əldə etmək üçün ciddi addımlar atın. Bu gün “çağırılmamış qonaq” rolunda çıxış etməyin.

ƏQRƏB - Adətən ilin bu ərafəsində Ay sizin bürcdə olanda mütləq səhhətlə bağlı problemlə üzləşirsiniz. Bunu nəzərə alıb qeyri-ənənəvi işlərdən uzaq olun. Yalnız səfərə çıxmaq uğurludur.

OXATAN - Nahara qədər bütün ciddi işləri təxirə salın. Yoxsa gərginlikdən qurtula bilməyəcəksiniz. Bədxah insanlarla rastlaşma ehtimalınız da var. Bacardığınız qədər təmkinli olun.

OĞLAQ - Maddi rifahınız normal olsa da, münasibətlər zəminində müəyyən sıxıntılarla üzləşə bilərsiniz. Bu isə son vaxtlar güzəştə getməməyinizdən doğur. Nahardan sonra mənəvi istirahətə yer verin.

SUTÖKƏN - Maraqlı görüşləriniz gözlənilir. Ola bilsin ki, həsrətdə olduğunuz şəxslərlə rastlaşsınız. Saat 14-17 arası yeni işlərlə bağlı səmərəli sövdələşmələriniz də mümkündür.

BALIQLAR - Gələcək perspektivlərlə bağlı apardığınız bütün sövdələşmələriniz uğurlu olacaq. Odur ki, istənilən görüşdən imtina etməməlisiniz. Bu təqvim alqı-satqı üçün də düşərlə ola bilər.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

3 metrlik ilan maşının mühərrikində yuva qurdu

Türkiyədə Taylan Eraslan adlı sürücünün maşınının dan ilan çıxıb. Daha doğrusu, bir neçə gün maşının mühərrik hissəsində özünə yuva quran ilanı sürücü təsadüfən aşkarlayıb. Sürücü mühərrikin yağını dəyişmək üçün onun qapağını qaldırarkən içəridə dolanmış ilanı görərək şok keçirib. 3 metr uzunluğundakı ilanı iynə ilə sakitləşdirdikdən sonra çıxara biliblər. İlan daha sonra təbiətə buraxılıb.

T.Eraslan xəstəxanada çalışır. Ötən həftə eyni xəstəxananın başqa bir işçisinin də maşınından 2 metr uzunluğunda ilan çıxıb. Xəstəxana rəhbərliyi ərazidə xüsusi təmizləmə əməliyyatı keçirir.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Təsisçi: Rauf ARİFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYGAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-ci məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Nazim SABIROĞLU

“Yeni Musavat”ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, “Azərbaycan” nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.

Lisensiya N: B 114
SAYI: 4.750